

Tidiga skidkungar analyserade

- *Stark i oväder*
- *Livrädd i branter*
- *Jämn hög nivå*
- *Vek vid motgång*

**Vinterolympiska
silver vi minns
och nästan glömt**

Hund-Eje, Björnungen, Brand-Johan, Klimpen, Honken, Monstret, King Henrik
Alla kända och okända OS-målvakter

Vintersilver, skidkungar och nya digitala aktiviteter

Silvermedaljer väcker minnen som uppenbarligen fortfarande finns kvar i bakhuvudet. Det räcker att läsa Göran Löwgrens vintersilver-tema för att gamla idrottshändelser ska komma upp från djupet.

Som när skrikkaren Tomas Gustafson efter 10 000 rafflande meter i Sarajevo -84 misgade guldet med några futtiga hundradelar. Beskt!

Eller när skidåkaren Niklas Jonsson från ingenstans utmanade Björn Daehlie om guldet på femmilen i Nagano -98. Öväntat!

Mina minnen av skidkungarna Sixten Jernberg och Assar Rönnlund är från radio och tv, men det hade varit häftigt att få uppleva "Särna" Hedlunds framfart i spåren. Tack vare Stellan Kvärrs text i detta nummer får vi möta en humörmänniska med humor, ett färgstarkt energiknippe. Envisheten personifierad, vilket tycks vara genomgående för elitskidåkare. Jernberg, Wassberg och Svan – riktiga tjurskallar som tycker att en silvermedalj är deppigt.

Apropå silvermedaljer – på sid 31 får du reda på vilken svensk olympier som har flest vintersilver.

Offensiv satsning

Genom samarbetet inom Olympiahistoriska Vänner kan Bulletinen satsa offensivt. Detta nummer är på 60 sidor. SOK har skjutit till pengar för att stärka tidningen och för att verksamheten i framtiden ska kunna rymma fler evenemang på temat olympisk historia.

Som SOF-medlem är det viktigt att du betalar medlemsavgiften på 250 kronor för 2023 för att tidningen ska leva vidare. Putin-priser på papper kombinerat med dyrare tryck och distribution gör situationen ansträngd.

Använd inbetalningskortet i detta nummer eller swisha på där angivet nummer. Olympier som får den mailad och vill ha den fysiskt: bli medlem i SOF genom att swisha 250 kronor till medlemsansvarige Birger Fält på telefon 070 775 13 36.

Du som är medlem, delta också vid SOF:s extra årsmöte! Allt du behöver är en dator som är uppkopplad. Se sidan 58!

Ökad aktivitet på Facebook!

Glädjande många har upptäckt SOF:s Facebooksida. Här kan vi vara aktuella och även ha dialog.

Själv är jag ännu ingen FB-fantast men inser att det är ett forum att ta på allvar ifall man vill nå ut. Så räkna med ökad aktivitet även på den digitala sidan!

Till sist: Bragdguldet 2022 gick till skrikkaren Nils van der Poel. Bulletinen fick en pratstund med Poels idol (tillika bragdmedaljör 2013) som frikostigt delade med sig av sin kunskap, då en okänd van der Poel ringde upp och ville ha träningsråd. Vem Poels idol är och vad som sas? Titta på sidan 18.

Sten Feldreich

REDAKTÖR

Bulletinen – Olympiahistoriska Vänner

Organ för Sveriges
Olympiahistoriska
Förening.

Bildad 3 mars 1986.

Nr 4 2022

134 från start

Redaktör/ansvarig
utgivare:

Sten Feldreich
sten.feldreich@
gmail.com

Layout: Tina Danielsson
Ord & form

Tryck: KPH Uppsala
Nästa nummer utkom-
mer i slutet av mars.
Välkomna med bidrag
senast 20 februari.

Detta nummer innehåller

2	Redaktören har ordet <i>Sten Feldreich</i>	30	Den franska Dannebrogen <i>My Dalenbäck</i>
4	Hemma hos OS-legendaren <i>Särna Hedlund</i> <i>Stellan Kvärr</i>	31	OS-silver vi minns och nästan glömt <i>Göran Löwgren</i>
8	Sven Lindhagens ranking av skidstjärnor <i>Göran Löwgren</i>	32	Efterlängtat silver <i>Sten Feldreich</i>
15	Miniporträtt av Mora Nisse <i>Sören Löfvenhaft</i>	34	Blandad silverparad <i>Göran Löwgren</i>
16	Sixten om Assar <i>Stellan Kvärr</i>	38	Allvar och anekdoter på höstträffen <i>Göran Löwgren</i>
18	van der Poel ringde idolen <i>Sten Feldreich</i>	39	Intervju med Skanåker <i>Göran Löwgren</i>
20	Mesta OS-målvakten <i>Tommy Salo/Ronnie Rönnkvist</i>	41	Den olympiska familjen <i>Tommy Wahlsten/Göran Löwgren</i>
21	Salo om målvaktskarusellen <i>Göran Löwgren</i>	55	Olympisk cocktail – <i>Göran Löwgren/Sten Feldreich</i>
26	Toppar i målvaktsstatistiken <i>Göran Löwgren</i>	58	SOF:s föreningsidor
28	Många roliga smeknamn <i>Göran Löwgren</i>	60	Välkommen till SOF- biblioteket

Olympiahistoriska Vänner

Bulletinen är en del av projektet OLYMPIAHISTORISKA VÄNNER. Ett samarbete mellan Sveriges Olympiska Kommité, Sveriges Olympiahistoriska förening och SCIF. Målsättningen är att på olika plan främja intresset för olympisk historia.

SVERIGES
OLYMPIAHISTORISKA
FÖRENING

Föreningens ändamål att
bedriva olympiahistorisk
verksamhet.

REPRESENTANTER
FÖR OHV
Anders Engström
tel: 070-775 13 36
anders.engstrom46@
gmail.com
Sten Feldreich
tel: 070-763 10 53
sten.feldreich@gmail.com

SVERIGES
OLYMPISKA
KOMMITÉ

SOK är högsta
beslutande organ för
olympiska spelen i landet
och ansvarar för det
svenska deltagandet i OS.

LEDNING
Ordförande
Mats Årjes
Verksamhetsansvarig
Peter Reinebo

SÄLLSKAPET
SVENSKA
OLYMPIER

Är ett sällskap inrättat av
SOK med syfte att vara
ett nätverk för alla idrotta-
re som tävlat för Sverige i
ett olympiskt spel. "En
gång olympier – alltid
olympier".

KONTAKTGRUPP
Gunnar Larsson
Pernilla Wiberg
Jonas Bergqvist
Caroline Jönsson

SVERIGES CENTRAL-
FÖRENING FÖR
IDROTTENS
FRÄMJANDE

SCIF arbetar med att
främja idrotten, bland an-
nat genom stipendier och
genom att på olika sätt
redovisa idrottens historia,
till exempel i årsskriften
Blå Boken.

Ordförande:
Raine Söderberg
Kontaktperson:
Gunilla Lyden

Hemma hos OS-legendaren

”Svär inte så – tänk om redaktören är religiös”

Per-Erik Hedlund var en av de första stora Skidkungarna. Historien om hur den klassiska vita landslagsdräkten kom till är som bäst när ”Särna-Hedlund” själv får berätta. ”Dög dräkten gubbjävle!” är bevingade ord från en stor mästare. Journalisten Stellan Kvärre upplevde ett fantastiskt möte med denne olympiske legend.

Det är ett sånt där möte jag aldrig kommer att glömma. Att sitta vid frukostbordet mitt emot skidlegendernas legend Per-Erik ”Särna” Hedlund.

Ja, jag vågar kalla honom så eftersom han är vår långa skidhistorias förste olympiske guldmedaljör. Dessutom vår mest överlägsne med en segermarginal på 13 minuter och 27 sekunder på femmilen.

Men också därför att han introducerade den nya tävlingsdräkten i helvitt. Detta efter ett rabalder utan dess like.

Är han vår störste? Ja, både Sixten Jernberg och Thomas Wassberg har sagt det till mig. Och det är inga herrar man säger emot.

SÄRNA HEDLUND har nog varit med om det mesta. Men när han fick syn på mig i dörröppningen då gapade han av förvåning.

Jag var utsänd från Dagens Nyheter. Jag hade ringt dagen innan mötet för att höra om det skulle gå bra. Jodå. Så långt var allt rätt.

Men jag hade missförstått fotografen om tiden. Jag satt och åt frukost på Mora

Hotell när han kom instörtande. Vi måste iväg direkt, jag har ett jobb till. Omedelbart, skrek han.

Så där sitter jag i bilen upp mot Särnaheden iförd en spräcklig kavaj, finskorta och slips, tunna strumpor och dansskorna på. Och för säkerhets skull ingen överrock.

DET VAR NOG närmare trettio grader kallt när jag steg ur bilen, pulsade fram i snön och in i den lilla stugan i Särnaheden.

Där satt legendaren vid köksbordet och hans min när han fick syn på mig är oförglömlig. Sedan sa han:

”Kommer du från Stockholm?”

– Jo, men inte direkt. Och jag är uppväxt i norra Värmland på en plats lika känt köldhål som Särna. Nära Finnskoga där jag hade min idol Finnskoga-Lasse Olsson.

Jag tänkte att nu kanske jag är mera accepterad.

Jodå, han mjuknade upp. Och så sa han:

– Nog skall du väl ha en kopp kaffe. Sätt fram en kopp Anna.

Just då kändes det som största ögonblicket i min då ganska korta journalistkarriär.

En klassisk bild på en klassisk mästare.

En kall vinterdag 1972. En sommarklädd redaktör sitter hemma hos Hedlunds i Särnaheden. Den gamle olympiamästaren minns och tänder till...
Foto: Lars Göran Lindberg

SAMTALET KOM IGÅNG och jag visste hur jag skulle få fart på Särna Hedlund. Det gällde att komma in på gamla militärer som var med och bestämde i skidsporten och som bara jävlades.

Vi kom in på Ivar Holmquist, överstelöjtnanten och ordföranden i Internationella Skidförbundet, som före OS-femmilan i St Moritz 1928 förbjöd Särna att åka i den helvita dräkt som han fått av Malungs IF.

–Han var skåning dessutom. Jag sa åt honom att får jag inte ha min vita dräkt då kan du dra åt helvete med ditt skidförbund.

Jag njöt av hans engagemang så många år efter OS-guldet, Men fru Anna blev förskräckt över hans språkbruk som hon säkert inte var ovan vid.

–Men Per-Erik. Svär inte så. Redaktören kanske är religiös.

Jag försäkrade att det var inga problem. **Men varför var den helvita dräkten så viktig? Landslaget åkte i blå dräkt.**

–Den här vita dräkten var tunnare och det skulle passa bra i de ljumma alpvindarna i alperna därnere. Den var av engelskt skinn och lufttät. Det blåste inte igenom. Det var minusgrader vid start men uppe mot 20 graders värme på slutet. Dräkten hade jag fått i present av Maluns IF när jag flyttade dit från Särna.

"DÖG DRÄKTEN GUBBJÄVEL!" Replikskiftet efter guldloppet har blivit en klassiker. Men den blir ännu roligare när den kommer direkt från Särna Hedlund.

– Den där militären (generalen som Särna kallade honom) som försökt stoppa mig kom fram till mig efter loppet. Han gick upp i givaktställning, har du hört på fan och så sa han: På Sveriges vägnar hälsar jag dig som segrare. Det var då jag svarade: "Nå, dög dräkten åt dig gubbjävel".

– Han försökte sedan ge mig förbud att få åka SM senare på säsongen. Det misslyckades han också med. Och jag vann SM. Ska du inte ha mer kaffe?

Vad jag däremot inte visste om var dramat kvällen innan femmilan.

Skidbasen Sixtus Jansson som faktiskt gett tillåtelse till den helvita dräkten bestämde sig för att gå ned och medla mellan sin skidstjärna och den där överstelöjtnaden eller vad han nu var. Då hördes ett illvrål i rummet och Sixtus Jansson rusade in med fruktan att fullt slagsmål brutit ut.

MEN VAD HAN FICK SE var något helt annat. Särna hade tandvård och nu höll två av de andra femmilsåkarna fast honom i stolen och försökte med en stor hovtång dra ut den onda tanden: Stopp, stopp skrek Sixtus Jansson och fick med sig Särna till en tandläkare. En riktig tandläkare.

Men hur var hemresan från St Moritz? Jag har förstått att ni hade en natt i Paris att se fram emot.

–Jo, vi fick varsin tiokronorsedel att roa oss med. Men vi skulle vara hemma klockan sex på kvällen. Han var ju religiös den där generalen. Vi kom hem, men vi gick ut igen när han lagt sig.

Vad gjorde du med femtilappen?

–Jag köpte en fin klänning åt Anna. Men den tog hon aldrig på sig. Så här fina kläder kan man inte gå ut med i Särnaheden sa hon. Den är för djärv.

Den vita tävlingsdräkten ställde till rabalder.

Innan vi skiljs åt ber jag att få se den fina prissamling som denna legendar har.

–Gå upp och titta sa han. Jag klarar inte att gå uppför trappan.

Efter ett slitsamt liv i skogen och med flottning var han söndervärkt. Han led av ledgångsreumatism.

Hur får ni dagarna att gå?

–Per-Erik läser en del. Han läser mest indianböcker. Jag tycker han kunde läsa något trevligare.

Innan vi skiljs åt förmanar Särna:

–Skriv rätt förnamn nu. Jag läste ett reportage i en tidning där de räknade upp alla gamla olympiavinnare. Där stod det att jag hette Gunnar Hedlund (gamle centerledaren). Men det gjorde ingenting. Det var en bra karl.

Det också, tänkte jag när jag klev ut i arktiskylan iförd kläder som om jag var på väg till en semesterresa till södra Spanien.

STELLAN KVÄRRE

Det var "Uttern", "Särna-Hedlund", "Kiruna-Lasse" och "Mora-Nisse" - "Guld-Martin" Lundström och Elis Wiklund. Alla vann de olympiska skidguld före Sixten Jernbergs storhetstid. Men vem av de tidiga OS-hjältarna var bäst – egentligen? Sixten själv höll Särna-Hedlund som nummer ett. Journalisten Sven Lindhagen hade upplevt dem alla – och många därtill. Han fastnade för en annan rangordning.

En saknade temperament, en annan var skraj i branter och en tredje sågs som geni

Lindhagen – signaturen "Sven" i Idrottsbladet – hade följt svensk skidsport sedan 1917. Han tävlade själv 1915–1922. Självklart var han på plats vid första vinter-OS i Charmonix 1924.

Den svenska truppen kom dit med stort självförtroende och stora förväntningar. Men alpmiljön var inget som passade. Barnorna var isiga och backarna branta.

Lindhagen var fascinerad:

"Man såg de våra falla, ideligen. Med häpna ögon fick man samtidigt se utländska konkurrenter och turister – ja, även damer – gladeligen stå där våra föll. De åkte inte på vårt sätt med sina korta, breda och ganska otympliga skidor. De kröp ihop till låg ställning och basade på så länge de tordes. När farten kändes dem för svår,

Sven Lindhagen var på plats redan vid första vinter-OS 1924.

stoppade de upp den med en underlig hasande sväng."

Blödande och blåslagna

Från Charmonix-OS minns "Sven" de blågula kämparna så här:

"De kom utför fjället i ett fruktansvärt tillstånd, på sida, på mage, med huvudet före, blödande om ansikte och händer, sönder- och nedslagna. Här kom den väldige Per-Erik Hedlund, vårt hopp, bjässen från Särnaheden, blod rann om honom, stavarna var brutna. Han stannade vid en matkontroll, sade några flåsande och skräckslagna ord om fassorna på det stormpiskade högfjället långt ovan trädgränsen, orkade inte äta, ville inte äta, ville inte fortsätta.

"Kör på Hedlund!, det

I fint sällskap. Skideleganten Sven Utterström omgiven av löparna Edvin Wide (t.v.) och Paavo Nurmi, den störste olympiern av dem alla.
Foto: SCIF:s Bildarkiv

Sven Utterström.

PER-ERIK HEDLUND 1897–1975

Födelseort: Särna. **Klubb:** Särna SK.

OS-medaljer: Guld: S:t Moritz 1928. 50 km.

OS övrigt: 1924: 18 km: 6:a, 50 km: bröt.
1928: 18 km: 6:a

Fler meriter: VM-guld i stafett 1933.

Nio SM-guld individuellt.

+ Urstark, särklassig i oväder.

- Ursvag i branta backar.

SVEN UTTERSTRÖM 1901–1979

Födelseort: Boden. **Klubb:** Bodens BK

OS-medaljer: Guld: Lake Placid 1932, 18 km

OS i övrigt: 1932; 50 km:6:a. 1928: 18 km: 9:a

Fler meriter: VM-guld 50 km individuellt 1930,

Per-Erik Hedlund.

Elis Wiklund.

VM-silver på 50 km samt guld i stafett 1933.

Fyra SM-guld individuellt.

+ Bra uppför och på slätmark.

- Svag utför.

ELIS WIKLUND 1909–1982

Födelseort: Ullånger. **Klubb:** Kramfors IF

OS-medaljer: Guld: Garmisch Partenkirchen

1936: 50 km.

OS övrigt: -

Fler meriter: VM-guld på 50 km 1934. Två SM-guld individuellt, ett i stafett.

+ Stark och uthållig.

- Ojämn, särskilt svag när det tog emot.

Erik Larsson.

Nils Karlsson.

ERIK LARSSON 1912–1982

Födelseort: Kurravaara. **Klubb:** IFK Kiruna

OS-medaljer: Guld: Garmisch-Partenkirchen 1936,

18 km. Brons: stafett 4x10 km

OS övrigt: -

Fler meriter: VM-brons i stafett 1935. Ett SM-guld individuellt.

+ Utmärkt uppför och på slätt.

- Problem utför.

NILS KARLSSON 1917–2012

Födelseort: Östnor, Mora. **Klubb:** IFK Mora

OS-medaljer: Guld: S:t Moritz 1948.

OS övrigt: 1948: 18 km: 5:a. 1952: 18 km: 5:a,

50 km: 6:a.

Fler meriter: Nio segrar i Vasaloppet på tio starter.

VM-trea på 50 km 1950. 37 SM-guld, varav 17 individuella. Tilldelades Bragdmedaljen 1944.

+ Stark, taktisk och höll jämn hög nivå.

- Svårt att lyckas utomlands.

MARTIN LUNDSTRÖM 1918–2016

Födelseort: Norsjö. **Klubb:** IFK Umeå

OS-medaljer: Guld: S:t Moritz 1948: 18 km: 1:a,

stafett 4x10 km. Brons: stafett 4x10 km 1952

OS övrigt: -

Fler meriter: VM-guld i stafett 1950. Tre SM-guld individuellt, tre i stafett.

+ Tekniskt briljant, utmärkt på hög höjd.

- Ojämn. Tålde inte kyligt och fuktigt väder.

”Håsjö” Dahlqvist bättre uppför än utför.

värsta är gjort, det är lättare på slutet!”

Han fick nya stavar, och motvilligt satte han sakta iväg i spåret. Men efter att ha åkt 40–50 meter stannade han igen, vände och kom tillbaka.

– Jag kan inte, jag går ur!

Slutsatsen var uppenbar:

”När 5-milsloppet var mitt i sitt skeende, då förstod man, att det var vi från Norden som var här för att lära, inte – som vi inbillat oss – för att lära ut”

Dåligt tränade

Svenskarna kom dock att lära sig snabbt. Vid OS fyra år senare i S:t Moritz blev det svensk trippel, trots att ett ess som Sven Utterström inte kunde ställa upp. ”Särna-Hedlund” vann. Så det är inte konstigt att Sixten Jernberg värderade den starke dal-karlen högt.

1924–1952 – pre-Sixten-perioden – tog Sverige sex individuella OS-guld. Tre på femmil och tre på 18 km.

Vem av de tidiga Skidkungarna bör i historien rankas högst? Är det överhuvudtaget någon mening att jämföra?

Sven Lindhagen ställer sig frågan när han i en text år 1956 försöker. Men han gör det först efter följande varudeklaration:

”Man kan inte jämföra tider från lopp till lopp. Resultaten beror inte bara på skicklighet utan också på banans svårighetsgrad, föret, vallningen och så vidare. Man kan ändå utan vidare fastslå, att forna tiders skidlöpare åkte vida långsammare än nutidens. Ändå var gamla tiders banor snabbare. Det var just inga svåra backar, sällan knixiga spår, ofta långa slätter, isar till och med väg.”

Orsaken till att tiderna inte var bättre? Åkarna var helt enkelt inte tillräckligt tränade.

”Man kan i det oändliga diskutera vad Uttern, Hedlund och de andra kunde ha gjort om de haft moderna material, vallor och erfarenhet av metodiskt träning, plus teknik som då inte fanns, men då är man inne på godtyckliga förmodanden. Så mycket ska blott sägas, att det mesta av det nya fanns på ”Håsjö-Dahlqvists” tid (tidigt 1940-tal).

Särna och Uttern

Med det sagt inleds genomgången i skidhistorien.

Lindhagen sällar snabbt bort 1800-talets skidhjältar. Det spelar ingen roll hur överlägsen Lars Olofsson, samens från Arvidsjaur, var. Haldor Hanssons främsta förtjänst var förmågan att förnya och utveckla, men det räcker inte.

Så är tiden kommen till de första OS-fan-

tomerna. Lindhagen konstaterar:

”Särna-Hedlund” och Utterström (samt John Lindgren) tillhörde, de för sin tid, moderna åkarna. De som utvecklade tekniken och som från att varit slätlöpare lärde sig att behärska andra och mera krävande banor. På slätt och uppför var de goda nog, men det brast alltför mycket ifråga om utförsåkning. Sämst i det fallet var utan tvivel den råstarke men ganska klumpige Hedlund. Även in på 1930-talet hände det att han tvingas ta utförsbackarna sittande på stavarna”.

Utterström beskrivs som en ”benådad tekniker” med en ”beundransvärd förmåga att åka med huvudet”.

Lindhagen:

”Jag minns ännu hans karakteristik av hur man skulle bära sig åt, då det gick fort undan och man inte visste hur banan såg ut längst ned i backen: ”Man lutar sig snett bakåt, så man kan kasta sig omkull på ena höften – då är man kvickt uppe igen och riskerar inte att trassla in sig och förstöra skidorna!”

Utterström är svår att analysera. Han hade många utpräglade kvaliteter. God förmåga att koncentrera sig på de stora uppgifterna. Han var jämn, men sällan överlägsen. Något av ”den eviga tvåan”.

Saknade temperament

Av 1930-talets stora profiler beskrivs OS-guldmedaljören Elis Wiklund:

”I sina bästa ögonblick mycket stark och uthållig, god såväl uppför som utför – men otroligt ojämn och utan humör, då det tog emot.”

Om Erik Larsson, ”Kiruna-Lasse”, lyder beskrivningen ”mycket fin uppför och på slätt – men mycket svag utför”.

Så av Skidkungarna före andra världs-

Nils Östensson var en talang och skidkonstnär i en klass för sig. Foto: SCIF Bildarkiv

kriget kommer Sven Lindhagen fram till att endast en skulle matcha de påföljande generationernas bästa.

Det är ”Särna-Hedlund” – om än ”endast under mest ogynnsamma väderförhållande”.

Skrajsen i branterna

I kategorin ”vi som aldrig fick chansen i OS” finns Alfred ”Håsjö” Dahlqvist, 40-talets store. VM-segrare (även om mästerskapet senare ogiltigförklarades), utsedd till bragdmedaljör, vinnare i Holmenkollen, i Lahtis med mera. En stilfull diagonalåkare. ”Utan tvivel en storlöpare” konstaterar Lindhagen, men med tillägget ”i strävt före”.

”Håsjö” hade nämligen sina svagheter:

”Han ogillade skarpt före, speciellt isigt,

och han var grön som gräs utför. Många gånger såg man honom stoppa upp på ett krön, bromsa med båda stavarna och med ångslan – för att inte säga förfäran – i blickens ropa: "Är det farligt?"

Hur kunde "Håsjö" med sådana svagheter ändå vinna så mycket? Tur, menar "Sven". När "Håsjö" var som bäst råkade det vara flera vintrar utan minsta isföre. "Det var ständigt buskallt och strävt, lös snö – ofta nysnö och alltså idealföre för "Håsjö".

Bortglömt skidgeni

Tioårsperioden efter kriget blir Martin Lundström "Guld-Martin" och Nils Karlsson "Mora-Nisse" med svenska folket. Sven Lindhagen framhåller även en tredje storfräsare, den alldeles för tidigt bortgångne Nils Östensson.

Dennes olympiska meriter begränsas visserligen till ett individuellt silver på 18 km 1948 och ett stafettguld i samma OS. Men Lindhagen beskriver Östensson som den särklassigt största talangen av alla. En skidlöpningskonstnär eller, som han beskrevs i Norge, som ett "längdlöpningsgeni".

"Han flöt fram utan att till synes anstränga sig. Brilljant klass såväl utför som uppför och på slätt. Med en fantastisk förmåga att få skidorna att glida i kuperad terräng.

Svagheten var hans ojämna resultat. Det ansågs bero på Östenssons livsstil, som inte låg åt det "asketiska hållet". Skidgeniet ville trivas med livet – och det var också när han gjorde det som han presterade som bäst.

En tragisk motorcykelolycka gjorde att skidgeniet inte blev mer än 31 år.

Olika på alla sätt

"Guld-Martin" och "Mora-Nisse" betraktar Sven Lindhagen som varandras totala motsatser.

"Mora-Nisse" var helt suverän på tävlingar hemma i Sverige. En kraftkarl och taktiker, jämn och pålitlig – "hans säkerhet och tillförlitlighet var inte bara enorm, nästan abnorm". Dock utomlands trivdes han inte – inte alls, i synnerhet inte i tunn luft på hög höjd.

"Guld-Martin" däremot presterade bättre på bortaplan än hemma. I Sverige hade han ofta besvär med trassliga lufrör – kall, fuktig och rå luft tålde han inte alls. Där emot på höga höjder i Alperna var han som bäst.

Tekniskt var Lundström av yppersta klass, men med jämnheten var det så där.

"Mora-Nisse" den bäste

När Sven Lindhagen kommer till en slutlig rangodning, så kan han inte komma förbi "Mora-Nisse". Dennes sammantagna skidmeriter – med alla Vasaloppssegrar – väger tyngst. Även om Nisse Östensson var den tekniskt främste.

Med enbart olympiska glasögon är en sådan värdering alls inte lika glasklar. Så debatten om vem av alla Skidkungar som är konungarnas OS-kung lär fortsätta.

Sedan kom ju en del andra som ska vägas in i sammanhanget: Jernberg, Rönnlund, Lundbäck, Magnusson, Wassberg, Svan, Mogren, Eloffson, Hellner och Olsson...

Sven Lindhagens tankar och bedömningar kan ändå ge viss vägledning åt oss som inte var med från början.

GÖRAN LÖWGREN

BASERAT PÅ TEXTER AV SVEN LINDHAGEN

(1897–1969).

Lika folkkär som ödmjuk

Det var i Östnor som Nils "Mora-Nisse" Karlsson föddes och växte upp. Efter folkskolan fick han arbete på Frosts knivfabrik där hans far Viktor jobbade. På fabriken smärjlade och skaftade Nisse moraknivar.

På fritiden tränade han. Skidåkning blev tidigt hans bästa gren. Genombrottet som tävlingsåkare kom 1943 då han bejublad vann sitt första Vasalopp. Lillasyster Elsa var kranskulla.

Iförd sin röda toppluva vann Mora-Nisse nio av de tio Vasalopp han startade i. Den ende som lyckades besegra honom var Gösta Andersson från Obbola.

Mora-Nisse var en folkkär skidkung på 1940 och 1950-talet. Sven Jerrings radiointervjuer blev en klassisk följetong i Vasaloppshistorien. När han avslutade karriären blev han

MINI PORTRÄTT
Mora-Nisse

tävlingsledare för världens största och längsta långlopp på skidor.

TILL MORA-NISSES popularitet bidrog hans vänliga framtoning: pigga ögon, rödblommiga kinder och han pratade genuint dalmål.

Han fyllde på prisskåpet med en OS-guldmedalj, som han vann på femmilen 1948, och med 37 SM-guld och Bragdmedaljen innan han lämnade över kungatiteln till en annan dalkarl, Sixten

Jernberg. De båda var som personer helt olika men hade en varm kontakt med djup ömsesidig respekt.

– Nisse var lycklig när han på äldre dar fick mera tid att vara ute i naturen. Han var oslagbar även på att plocka bär, hjortron och blåbär och lingon, berättade hustrun Ulla-Britta och maken nickade instämmande.

HANS LIVSSITUATION

förändrades när han drabbades av en svår stroke och några år senare gick hustrun bort. Det blev ensamma år i huset. Intresset för poesi, med Dan Andersson som favorit, blev en hjälp i sorgen.

Han kunde gradvis återhämta sig fysiskt men svårighet med talet gick inte över. Men han försökte alltid hålla humöret uppe, när han fyllde 90 år ordnade dottrarna en mottagning som blev en glädjefull fest med uppvakta-re i kö på Andreasgården.

Legendaren Mora-Nisse avled 2012. Han blev 94 år.

SÖREN LÖFVENHAFT

OLYMPISKA SKIDMEDALJER FÖRE SIXTEN

18/15 km, herrar

GULD
1932 *Sven Utterström*
1936 *Erik Larsson*
1948 *Martin Lundström*

SILVER
1932 *Axel Wikström*
1948 *Nils Östensson*

BRONS
1948 *Gunnar Eriksson*

50 km, herrar

GULD
1928 *Per-Erik Hedlund*
1936 *Elis Wiklund*
1948 *Nils Karlsson*

SILVER
1928 *Gustav Jonsson*
1936 *Axel Wikström*
1948 *Harald Eriksson*

BRONS
1928 *Volger Andersson*
1936 *Nils Englund*

Stafett 4x10 km

GULD
1948
Nils Östensson
Nils Täpp
Gunnar Eriksson
Martin Lundström

BRONS
1936
Johan Berger
Erik Larsson
Arthur Häggblad
Martin Matsbo

1952
Nils Täpp
Sigurd Andersson
Enar Josefsson
Martin Lundström

Sixten om Assar ”Egentligen inget fel på POJKEN – men...”

SIXTEN JERNBERG
1929–2012
Födelseort: Lima. Klubb:
Lima IF.
OS-meriter: 4 guld (1
stafett), 3 silver, 2
brons. VM-meriter: 4 guld
(2 i stafett).

ASSAR RÖNNLUND
1935–2011
Födelseort: Sävar.
Klubb: IFK Umeå.
OS-meriter: 1 guld
(stafett) 2 silver. VM: 2
guld (1 stafett),
1 silver.

Skidkungen Sixten Jernberg har ofta framställts som hård och förbannad. Inget kan vara mera felaktigt. Den Sixten jag träffade, för all del efter karriären, hade stor berättarglädje och mycket humor. Men man närmade sig honom försiktigt.

Före Vasaloppsgeneralen Rolf Hammar minns hur det lät när han ringde Sixten.

– Vad vill du nu då Morkarlsjäväl, skrockade Sixten och båda skrattade.

Assars Rönnlunds fru Toini har berättat om Sixtens mjuka sidor.

Men hur var det egentligen mellan Sixten och mångårige rivalen Assar?

Jag vågade fråga Sixten en gång när jag satt i en långintervju med honom i hemmet i Limesforsen. Jag trodde han skulle bli arg över frågan och svara ”Vad fan menar du med det?”.

Men Sixten funderade en stund och så sa han allvarligt:

”Det var väl egentligen inget fel på POJKEN (Sixten var sex år äldre) – men han hade dåliga rådgivare.”

JAG FÖRSTOD VAD Sixten menade. I Umeå

fanns den stridbare journalisten och ledaren Alvar Lia Johnsson på Västerboten-Kuriren som inte lade fingrarna emellan när han tyckte att Assar missgynnats.

Men Sixten hade också en stark ”beskyddare” i Falu-Kurirens sportchef Lennart Rehnstam. Det fanns ett starkt engagemang mot eventuella orättvisor mot landskapens affischnamn. Så fanns det också i Östersunds-Postens förträffliga krönikör Thord-Erik Nilsson.

Jag sammanförde två av guldhjältarna, Karl-Åke Asph och Janne Stefansson, från OS-stafetten i Seefeld 1964, ni minns där Assar dök upp bakom ladan före Finlands Eero Mäntyranta och avgjorde.

Det var då Janne Stefansson och Assar Rönnlund kvällen före OS-stafetten tvingades dra lott vem som skulle köra slutsträckan. Ingen ville. Assar förlorade lottdragningen och blev hjälte.

I SAMBAND MED träffen hemma hos Janne Stefansson i Transtrand berättade Karl-Åke Asph:

– Vi hade haft ett testlopp innan OS i

Lima. Det var Sixten själv som hade lagt banan. Men i banan fanns en brant utförlöpa och direkt efter en brant uppför. Lennart ”Lill-Järven” Larsson hade slagit sig halvt fördärvad där. Och nu tvekade Assar. Han tyckte banan var för riskabel. Men han åkte och höll igen vilket Sixten uppfattade som en demonstration. Det här skall väl en riktig skidåkare tåla menade han ganska bister,

– Stämningen var inte så god mellan dem när vi kom till OS. Och inte blev det bättre av att Sixten på sin andrasträcka i det lösa spåret fick problem. Tvingades bland annat släppa Italien förbi sig. Sixten kom in i valboden, drämde stavarna i golvet så de stod och darrade. Men så kom som sagt Assar och räddade upp oss till OS-guld. Och sedan var stämningen bra igen.

– Jag brukade dela rum med Sixten. Det var ingen annan som vågade, skrattade Janne. Vi var bra kompisar, brukade jaga tillsammans. Sixten var fantastisk som människa och god vän. Men han ville inte förlora. Det kan jag väl säga att han var ingen bra förlorare.

DET VAR INTE SIXTEN heller vid Vasaloppet 1962. Det var från början Assar Rönnlund-Sixten Jernberg-Janne Stefansson i kamp. Assar tvingades släppa. Stefansson avvaktade bakom Jernberg och spurtade förbi på upploppet.

Enligt Sven Plex Petersson så skrek Sixten rakt ut: Morkarlsjävlar, dunkade stavarna i Gustav Vasastatyn och ropade: Det är ditt fel gubbjävle!

– Nja, det där minns jag inte sa Sixten vid vårt möte. Men jag vände mig om mot Janne flera gånger och frågade: Ska du inte börja tävla snart och hjälpa till och dra. Nej, jag är så trött, uj,uj,uj, sa han. Men i

spurten var han inte längre så trött.

Janne minns något helt annat:

– Sixten vände sig om och frågade om vi skulle dela segern. Men jag skakade på huvudet. Varför? Tror du att de i Mora låter en Sälenpojke vinna...

Nej, Sixten var inte mannen som glömmet i första taget.

NÄR MORA-NISSE Karlsson fyllde 90 år 2007 och hade mottagning på Andreasgården i Mora. Det spekulerades om Sixten Jernberg skulle dyka upp. Han var förstas bjuden.

Jodå han kom. Jag råkade komma samtidigt med Sixten och sa nånting om att många undrat om han skulle dyka upp.

– Det skall du veta sa Sixten skarpt. Nisse har jag aldrig haft något emot. Men jag är så förbannad för att Ragnar Persson inte fick åka någon distans i VM i Zakopane 1962.

– Jag tänkte åka hem. Har jag tagit mig hit så kan jag åka hem om jag så ska göra det själv.

Det VM som Sixten åsyftade var alltså VM 1962. Nu började han veva igång orättvisan mot Ragnar Persson fyrtiofem år senare. Oombedd dessutom.

Nej, Sixten glömmet inte.

VEM SOM VAR lagledare då? Jo, det var faktiskt Mora-Nisse.

När Sixten blev sjuk hamnade han ovetandes intill en annan känd skidåkare på Mora Lasarett. Men det var ett skynke mellan sängarna. När skynket drogs undan på morgonen fick Sixten se att det var Mora-Nisse som låg i sängen bredvid.

– Men Nisse. Vad gör du här?! frågade Sixten förskräckt.

Bägge avled med bara någon månads mellanrum 2012.

van der Poel ringde – så svarade idolen

Ett telefonsamtal till idolen, skidåkaren Johan Olsson, har haft stor betydelse för skridskoåkaren Nils van der Poels karriär. Det avslöjade han i Carina Bergfeldts pratshow i SVT.

–Jag ringde upp och frågade honom hur man gjorde för att vinna VM. Och så sa han det.

–Han sa typ hur man gjorde och så gjorde vi sedan så, säger Nils van der Poel, den dubbla olympiska guldvinnaren och världsmästaren. Mer än så utvecklades aldrig svaret i tv-programmet som sändes den 14 oktober och finns på SVT play (37 minuter in i programmet).

Bulletinen ringde upp Johan Olsson för att höra om han sett programmet och hur han minns samtalet. Som visar sig ha varit två.

–Mamma ringde och berättade vad Nils sagt i TV, och då kollade jag i efterhand. Det var ju kul!

–Jodå, det blev två samtal med ett års mellanrum. Första gången ringde han typ två år innan OS i Peking 2022. Men det började med ett sms. Han var ju ganska okänd då. Men det blev ett tvåtimmars-samtal.

Vad ville han ha hjälp med?

–Hur man lägger upp träningen för att vara forntoppad under en tävlingsvecka. Det vill säga hur man lär kroppen att tåla extra mycket mjölksyra under en begrän-

sad tid. Det är vad både skidåkning och skridsko går ut på. Sporterna är överförbara på så sätt.

Något som slog dig under samtalet?

–Det är sällan att någon som ringer är så specifik i sina frågor. Och så otroligt fokuserad. Jag hörde hur han antecknade.

–Han hade högtalartelefonen på så att hans tränare Johan Røjler också kunde höra vad jag sa. Jag minns att jag själv tog fram block och penna och gjorde som ett recept, ett kronologiskt recept, för hur jag hade lagt upp min träning inför mästerskap.

Vad sa du?

–Jag berättade hur jag tänkte och tränade två månader innan mästerskapet, tre veckor innan, tio dagar innan och tre dagar innan. Mitt recept handlade ingående om ren fysisk träning, det var inget om mat eller mental träning. Där har landslagen och SOK experter att tillgå.

Du sa att det var två samtal?

–Ja, ett år senare hade vi en ny kontakt. Då ville han ta del av mina erfarenheter kring höghöjdsträning och hur man borde förbereda sig för att tävla på hög höjd. Det samtalet kom en och en halv månad innan VM i Herenveen 2021.

–Nils blev världsmästare och då skickade jag ett sms ”Grattis Nils! plus en smilie”.

–Jag fick strax en tumme upp tillbaks.

STEN FELDRICH

Skridskomästaren Nils van der Poel i TV-soffan tillsammans med artisten Seinabo Sey och programledaren Carina Bergfeldt.

I programmet uppmanar van der Poel alla att ta kontakt med sina förebilder och ta till sig av deras kunskap. ”Gör inte alla det?” undrade han förvånat.

Mesta OS-målvakten

Ingen svensk ishockeymålvakt har varit med i så många olympiska spel som Kim Martin Hasson. Att Kim skulle väljas till bästa kvinnliga målvakt vid "Tidernas hockeygala" var lika givet som att Henrik Lundqvist skulle bli den manliga motsvarigheten. Hon utsågs dessutom till "Tidernas bästa kvinnliga ishockeyspelare".

Kim Martin var bara 15 år när hon 2002 OS-debuterade. Inför den avgörande bronsmatchen mot Finland hade ledningen ett rejält snack med henne.

– De var oroliga för vad ett eventuellt misslyckande i en så viktig match skulle påverka mig, berättar Kim.

Hon valde i stället att se möjligheterna, tog chansen – och Damkronorna vann brons.

Fyra år senare – vid OS i Turin – klev Kim Martin fram som stor OS-hjälte. Segern mot "omöjliga" USA i semifinalen var och är den största svenskhandel- sen i den kvinnliga hockeyhistorien. Kim Martin svarade för 37 räddningar. I den avgörande straffläggningen stod hon i vägen för fyra amerikanska försök. Hon utsågs självklart till turneringens bästa målvakt.

DET BLEV YTTERLIGARE två OS för Kim, till det sista hade hon hunnit gifta sig och förlängt efternamnet. Någon mer OS-medalj blev dock det inte.

– Vi kom in i en generationsväxling. Samtidigt som konkurrensen hårdnade, förklarar hon.

I sitt sista OS 2014 var Kim precis till-

Kim Martin-Hasson är den målvakt som spelat flest OS.

baka efter en skada. Det blev två matcher med en enastående räddningsprocent på 97,7. I bragdmatchen 2006 var procenten 95.

– Jag bryr mig inte så mycket om sådana siffror. Inte mer än att man ska hålla sig över 90.

EFTER KARRIÄREN HAR Kim Martin Hasson fortsatt jobba med damhockey. Först i Linköpings HC och nu som sportchef för Frölunda.

– Utvecklingen går stadig framåt. Spelarna är bättre och lagen jämnare. Och i medierna har damhockeyn fått större utrymme, konstaterar Kim.

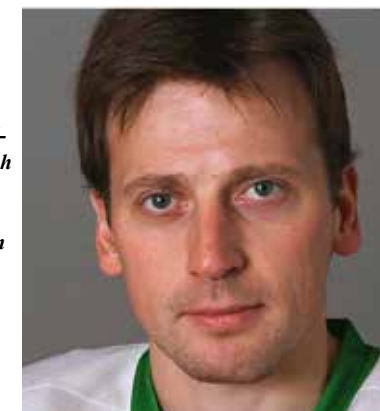
GÖRAN LÖWGREN

◀ *Michael Sundlöf reste fram och tillbaka.*

Håkan Algotsson åkte hem i för tid. ▶

Tommy Salo blev nummer ett. ▼

Salo om målvaktskarusellen

”Jag kände mig som tredjemålis”

Förstavalet Håkan Algotsson åkte hem för att bli pappa. Då Michael Sundlöf sattes på läktaren blev han hemkallad till en träningsmatch. Plötsligt vilade allt ansvar på ynglingen som såg sig själv som nummer tre. Tommy Salo ger i nytkomna boken "Tommy Salo – ett liv bakom masken" sin bild av målvaktskarusellen i Lillehammer-OS 1994. Här följer ett utdrag.

Jag hade alltså debuterat i Tre Kronor 1992/93 och inför den följande säsongen fanns det därför ett litet hopp om att bli uttagen till OS i Lillehammer. Jag blev uttagen som en av tre målvakter i truppen. Jag kände mig som tredjeman i det sammanhanget och före OS åkte jag och Johan Hedberg till Rouen i Frankrike för att spela med Vikingarna. Där var Pelle Mårts och Tommy Boustedt coacher. Jag gjorde bra ifrån mig i Frankrike och släppte bara in ett mål på två matcher. På förhand hade jag bara fått veta att jag skulle åka dit och spela för att hålla i gång. Vad Pelle Mårts och Curre Lundmark hade för planer för mig då har jag ingen aning om. När jag kom tillbaka till Sverige fick jag åka direkt ut till Tjörn på träningsläger innan vi åkte upp till Lillehammer för att spela OS.

DET FANNS FOLK inom ishockeyförbundet som tyckte att allt annat än ett OS-guld skulle vara lite av ett misslyckande. Den här pressen kände nog Curre och Pelle mer än vad vi spelare gjorde. För min egen del kände jag bara att vi hade ett bra lag och chans att vinna det där guld. Vi visste ju att Sverige aldrig tidigare hade vunnit OS-guld i hockey. Klart att det gjorde att turneringen kändes lite annorlunda. Lillehammer är dessutom inte långt från Sverige så att vinna guld där skulle nästan bli som att göra det på hemmaplan.

FÖRUTOM JAG VAR även Håkan Algotsson och Micke Sundlov målvakter. Alla tre ville såklart stå i matcherna så det var det inget konstigt och en naturlig konkurrenssituation. Algotsson spelade första två matcherna i turneringen. Under matchen mot Slovakien satt jag på läktaren. I matchen efter, mot Italien, satt jag på bänken och i

den tredje, mot Frankrike, fick jag stå.

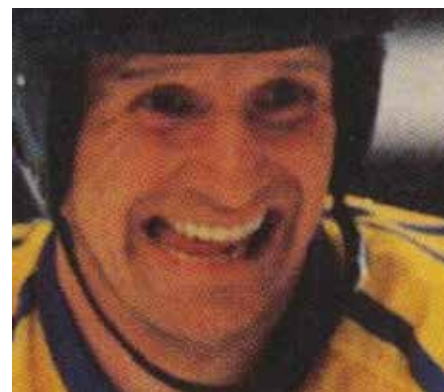
Det kan tyckas vara en konstig väg att gå, men det var okej för mig. När jag satt där på läktaren under första matchen minns jag hur tråkigt jag tyckte att det var. Jag ville vara med laget och i alla fall sitta som andremålvakt. Då är man ändå mer med i gruppen på något sätt. När jag fick vara med på bänken i andra matchen kändes det bättre, men jag räknade då inte med att få spela mot Frankrike.

FRANKRIKEMATCHEN MINNS jag inte mycket av idag, men jag har läst att vi vann skotten med 47–10 så jag måste haft en lugn dag i målet. Matchen vann vi med hela 7–1. Nästa motståndare var USA. Där vann vi ganska enkelt med 6–4. I den sista av grupp-spelsmatcherna fick vi möta Kanada. En match där vi kunde läsa av ungefär var vi stod som lag. Där förlorade vi med 3–2, men det var ändå en bra match från vår sida. Jonas Bergqvist fick ett mål bortdömt för hög klubba och ”Challe” Berglund skadade en axel. Resultatet gjorde att vi inte vann gruppen, vilket också betydde att vi inte behövde möta Tjeckien i kvartsfinalen. Trots förlusten blev det en okej lotning för oss.

I KVARTSFINAL MÖTTE vi i stället Tyskland. Jag spelade tre matcher i rad, men till den här matchen skulle ”Algot” in och spela igen. Det underlättar inte för någon målvakt att hoppa fram och tillbaka. Inte för ”Algot” heller. Att det var han som skulle stå var annars inget konstigt eftersom han var erfaren.

Men det skulle visa sig att han var tvungen att åka hem dessförinnan eftersom han skulle bli farsa. Då var det bara för mig att hoppa in igen. Jag var glad över att få spela. Speciellt nu när det började dra ihop sig. Jag

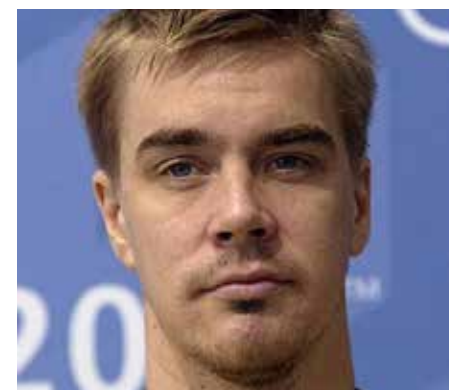
Drama i förlängning

”Ut och stoppa pucken!”

”Aldrig skrek jag då tillbaka

var verkligen heltaggad. Till saken hör att Micke Sundlov åkt hem till Gävle eftersom han tyckte att träningarna där i Lillehammer inte gav honom någonting och, som sagt var, är man tredjemålvakt är det svårt att komma in laget. Han spelade match hemma med Brynäs mot TPS.

Direkt efter matchen hade Curre ringt upp Micke och sagt att han ville ha tillbaka honom till OS så snabbt som det bara gick. Micke och jag kom bra överens, men samtidigt är han en vinnarskalle och vill spela alla matcher. Vi fajtades om platsen, vilket

inte var något speciellt konstigt i sig. Att han kom tillbaka trots att han lämnat Lillehammer visar hur lojal han var mot svensk hockey och det här laget.

KVARTSFINALEN VILL MAN bara ha överstökad. Vi vann med 3–0. Men det stod 0–0 länge. Till mitten av andra perioden, om jag inte minns fel. Efter matchen fick Curre och Pelle en del kritik i media för att det skulle vara en ”målvaktskarusell”. I en intervju efter matchen sa jag till en reporter som ville klanka ner på Curre att oavsett

vad han gör så tycker ni att han gör fel och att nu ska vi spela för honom och ta oss till final. Jag tror alla killarna i laget kände likadant.

NU VAR VI I SEMIFINAL och det kändes som vi i gruppen började tajta ihop oss ännu mer. Alla började bli mer allvarliga och det gick inte att skämta på samma sätt som förut. Hela laget höll ihop under den turneringen. Jag kommer så väl ihåg att jag och Jörgen Jönsson åkte till McDonalds efter kvarts- och semifinalerna för att bara känna oss lite som att det var vilken vardag som helst. Sedan var det mycket minigolf. Där hängde Fredrik Stillman och Stefan Örnskog hela tiden. De bodde mer eller mindre på den där minigolfbanan.

SPELARE SOM HÅKAN Loob, Mats Näslund, Jonas Bergqvist, Tomas Jonsson med flera var väldigt bra för oss just där och då. Några av dem höll låda mest hela tiden. Det gäller också särskilt ”Challe” Berglund. Sedan var det vi, alltså jag, ”Foppa”, Kenny Jönsson och någon till, som höll oss lite på kanten och kanske inte hördes speciellt mycket.

VI MÖTTE RYSSLAND i semifinal och jag tyckte att vi var bättre än ryssarna i större

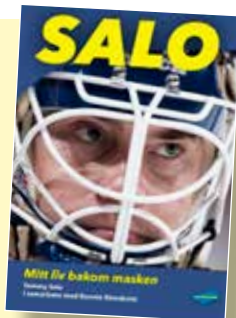
delen av matchen. Det kändes lugnt och tryggt hela vägen till slutminuterna. Där började nerverna dansa för oss allihop. När det var drygt en minut kvar gjorde Ryssland 4–2 efter ett missförstånd mellan mig och Tomas Jonsson. Det kändes ändå lugnt eftersom det bara var en minut kvar, men bara tio sekunder senare gjorde Ravil Gusmanov 4–3. Allt gick fort och givetvis började jag fundera på vad det hände. Vi hade matchen som i en liten ask, men nu stod det 4–3. ”Tänk om det blir 4–4 också”. Vi klarade ut det och självklart jublade vi för att vi gått vidare till finalen, men jag kommer ihåg hur arg jag var för att vi ens hamnade i den här situationen.

Det som hände mellan Jonsson och mig vid 4–2-målet var att jag kom ut för att slå iväg pucken. Då kom Tomas också dit för att spela bort tiden, men det blev att vi slog ihop. Det roliga var att i sudden mot Kanada i finalen blev det en likadan situation. Då skrek Jonsson åt mig att gå ut och stoppa pucken. Då skrek jag tillbaka ”Aldrig”. Eftersom jag inte ville att vi skulle hamna i den situationen en gång till.

INFÖR FINALEN VAR jag nervös, absolut, men jag var inne i min bubbla och tänkte bara på att göra en bra match, se till att vi skulle ha en bra chans att vinna...

Boken till rabattpris

Läs mer om Tommy Salos liv och karriär. Genom ett samarbete med Idriftsförlaget finns här möjlighet att inhandla boken av och om Tommy Salo till rabattpris (20 procent). Erbjudan-

det gäller för medlemmar i Sveriges Olympiahistoriska Förening samt samtliga i föreningens Facebook-grupp.

Rabattkod: OS-GULD.
Pris: 236 kr + frakt

(ordinarie 295 kr + frakt).
Beställ via länk: <https://idrottsforlaget.se/produkt/salo-mitt-liv-bakom-masken/> eller till adress: Idriftsförlaget, Fallhamngatan 1C, 721 33 Västerås. Telefon: 021-35 94 00

Tre olympiska Saloögonblick

GULDRÄDDNINGEN I LILLEHAMMER 1992: ”Jag var säker på att jag skulle ta hans straff. När straffskytten tar pucken tittar han sällan på vad målvakten gör. Skulle Kariya dra mig så skulle han antagligen trassla in sig i mig eftersom han var då tvungen att dra så pass långt för att kunna peta in pucken bakom mig.

Samtidigt hade jag kontroll på om han skulle skjuta på min klubbsida. Om jag skulle lägga mig ner skulle vinkeln där vara så stor för honom. I stort sett var det omöjligt för honom att göra mål om han skulle komma in tajt på mig. Jag tog bort alla drag Kariya kunde göra eftersom han bara tittade på pucken.”

DEN ÖDESDIGRA KVARTSFINALEN MOT FINLAND 1998: ”Alla i laget var vana att spela inför 17 000 åskådare, men nu var det bara 5 000. Det här tror jag alla i laget kände av för man vill ha den här speciella atmosfären när man spelar en hockeymatch. Men förutsättningarna var desamma.

Vi kom aldrig in i matchen, men jag vet inte riktigt varför. Det kanske hade varit bättre om jag släppt in en puck i början. Då kanske det blivit en omställning eller uppvaknande. Nu väntade vi bara på att någonting skulle hända. I tredje perioden gjorde Finland till slut första målet. Då först började vi spela.”

KVÄLLEN EFTER DEBACLET MOT VITRYSSLAND 2002:

”Vi var några killar inne på Marcus Ragnarssons rum. Då försökte Mats Sundin vara rolig och skämta bort det som hänt, men jag tyckte inte det fanns något roligt över huvudet taget. Han sa till mig:

”Hur tänkte du, äh jag bara skojade ...”

Han var ändå kapten och jag blev förvånad över vad han sa. Jag kände inte att det där var något man bara skojar bort och det fanns inget roligt med det för mig i alla fall. Där tog jag illa vid mig.”

Överraskande toppar i målvaktsstatistiken

HOCKEYN ÄR FULL av statistik. Ibland överraskar siffrorna.

Att Henrik Lundqvist är Sveriges bäste målvakt genom tiderna är omöjligt att argumentera emot. Det gäller också i olympiska sammanhang.

Men vem kommer sedan? Tommy Salo, Pelle Lindbergh och Pekka Lindmark är stora namn. Och längre tillbaka i tiden måste Leif "Honken" Holmqvist vara den som väger tyngst. Eller?

OS-statistiken säger något annat.

Flest OS-matcher efter "Henke" har Tommy Salo. Men av ungdomens hjältar är det inte "Honkens" siffror som sticker ut. I stället är det en av hans föregångare – och det är inte heller VM-hjälten och OS-silvermedaljören Lennart "Klimpen" Häggroth, utan dennes eviga rival och landslagspartner, Kjell Svensson.

När Sverige tog OS-silver 1964 delade Svensson och Häggroth på jobbet. Kjell stod flest matcher. "Klimpen" vaktade målet i förlustmatcherna mot Kanada och Sovjet, Kjell Svensson skötte jobbet i den avgörande silvermatchen mot tjeckerna.

Kjells namn finns högt upp i flertalet statistiklistor.

"Honken" briljerade i många sammanhang, men just

OS-insatserna var inte de mest minnesvärda. I den olycksaliga turneringen i Sapporo 1972 återfanns "Honken" mellan stolparna i en ödeskamp mot Tjeckoslovakien. Avgörandet kom en och halv minut före slutet, då "Honken" släppte förbi sig ett till synes enkelt backskott (1–2). Motståndarnas Jiri Holik åkte fram och hånade den svenske målvakten. Den annars balanserade Holmqvist blev som galen, jagade i fatt tjecken och gav igen med en rak vänster.

Den gången hade "Honken" både hjälm och ansiktsmask på sig. Sitt första OS spelade han barhuvad.

DEN STORA ÖVERRASKNINGEN vid studerande av statistiken är annars målvakten i Sarajevo-OS 1984. Vem det nu var? Och det handlar inte ens om någon given förstemålvakt.

Göte Wälitalo var tänkt att vara huvudansvarig mellan stolparna i de viktiga matcherna. Han hade i grundomgången fått stå mot Västtyskland (1–1) och var den som fick förtroendet när storfavoriten Sovjet väntade. Efter 7.33 minuter var det 0–3 i baken och målvaktsbytte. Ett tufft läge, för Rolf Ridderwall att ta över, minst sagt. Och det gick också så där. Sovjet vann med 10–1.

Med tanke på den stjärnsmällen är det extra imponerande att just Ridderwall förmår att genomföra en turnering som gör att han finns med i toppen av OS-statistiken för alla tiders målvakter.

Avslutningen av turneringen kom nämligen att handla mycket om "Riddarns" målvaktsspel.

Visserligen förlorade Tre Kronor "silverkampen" mot tjeckerna. Men det var Ridderwall som såg till att Sverige in i sista hade chansen. Han var helt fenomenal. Det hela slutade 0–2 sedan tjeckerna gjort sista målet i tom bur.

I bronskampen väntade Kanada. Och där höll "Riddarn" nollan (2–0) och det blev OS-brons. "Riddarn" vaktade kassen också mot Italien (11–3) Jugoslavien (11–0) och Polen (10–1).

För Ridderwalls del var annars inte OS-äventyret någon höjdpunkt på karriären. 1990 tilldelades han Guldpucken efter en stark säsong. Och när Sverige vann VM-guld i Finland 1991 var hans insats starkt bidragande till framgången.

SETT TILL ANTALET räddningar måste ännu en OS-målvakt framhållas. I senaste spelen i Peking vaktade Lasse Johansson målet i fyra matcher. Hans räddningsprocent var till och med bättre än Ridderwalls från 1984. Men för att ingå i en större jämförelse krävs fler antal spelade matcher. Bäst procent

Rolf Ridderwall njuter i solen. Han har all anledning att minnas sin OS-insats med ett brett leende.

Foto: Patrik C Österberg, Sportfotografen.

av alla svenska OS-målvakter har faktiskt Jonas Enroth, han spelade en match 2018 (1–0 mot Tyskland). Hans enda i OS.

Sedan måste man komma ihåg att räddningsprocent bara är en parameter i en helhetsbe-

dömning av målvaktsprestationer.

I november utsågs "tidernas svenska hockeymålvakt" vid en TV-gala i Stockholm. Henrik Lundqvist vann förstas. Nominerade i övrigt var "Honken", Pelle Lindbergh,

"Klimpen" Häggroth och Pekka Lindmark.

Hade enbart OS-insatser räknats hade nomineringslistan definitivt sett annorlunda ut. Även om "King Henrik" även här hade blivit nummer ett. GÖRAN LÖWGREN

MEST SPELADE OS-MINUTER (+ antal matcher)

899 Henrik Lundqvist 15
787 Tommy Salo 13
611 Kjell Svensson 10
540 Leif Holmqvist 9
500 Lars Svensson 9
400 Pekka Lindmark 7
340 Thord Flodqvist 6
330 Arne Johansson 6
312 Rolf Ridderwall 6
300 Pelle Lindbergh 5
298 Tommy Söderström 5
290 Einar Olsson 5
200 Seth Howander 5

BÄSTA OS-SNITT RÄDDNINGSPROCENT (minst fem matcher spelade)

93,5 Rolf Ridderwall, 6
92,6 Henrik Lundqvist, 15
91,2 Kjell Svensson, 10
90,9 Tommy Salo, 13
89,8 Leif Holmqvist, 9
87,3 Pelle Lindbergh, 5
86,9 Peter Lindmark, 7
85,7 Peter Åslin, 5
83,8 Tommy Söderström, 5
(Statistik saknas före 1960)

BÄSTA RÄDDNINGSPROCENT I enskild turnering (Minst fem matcher spelade)

94,3 Henrik Lundqvist, 2014
93,7 Kjell Svensson, 1964
93,5 Rolf Ridderwall, 1984
90,7 Henrik Lundqvist, 2006
89,6 Kjell Svensson, 1960
89,6 Tommy Salo, 1994
88,2 Leif Holmqvist, 1968
87,3 Pelle Lindbergh, 1980
86,9 Peter Lindmark, 1988
85,7 Peter Åslin, 1988
83,8 Tommy Söderström, 1992

BÄSTA RÄDDNINGSPROCENT I färre än fem matcher

100 Jhonas Enroth, 1
98,2 William Löfqvist, 2
95,8 Lars Johansson 4
95,0 Johan Hedberg 1
92,7 Magnus Hellberg 2
92,1 Christer Abrahamsson 3
91,8 Viktor Fasth, 3

! 2022 hade Lars Johansson hade en räddningsprocent på 95,8 på fyra spelade matcher.

Många roliga smeknamn

HUND-EJE, Ejnar Olsson, 1924
BJÖRNUNGEN, Nils Johansson, 1928
BRAND-JOHAN, Arne Johansson, 1948
FLODAN, Thord Flodqvist, 1952
PLIGGEN, Bengt Lindqvist, 1960
KLIMPEN, Lennart Häggroth, 1964
HONKEN, Leif Holmqvist, 1968/1972
ABRIS, Christer Abrahamsson, 1972
RIDDAR'N, Rolf Ridderwall, 1992
THE MOOSE (Älgen), Johan Hedberg, 1998/2002
TELLAN, Mikael Tellqvist, 2002/2006
MONSTRET, Jonas Gustavsson, 2010/2014
KING HENRIK, Henrik Lundqvist, 2006/2010/2014

Björnungen Johansson i aktion 1927. Året innan hans OS-deltagande.

Alla OS-målvakter från Albin till Adam

1920 – 4:e plats
ALBIN JANSSON
 Järva IS – 1 match

SETH HOVANDER
 IFK Uppsala – 5 matcher

1924 – 4:a
CARL JOSEFSSON
 Nacka SK – 1 match
EJNAR OLSSON
 IK Göta – 5 matcher

1928 – Silver
NILS JOHANSSON
 Djurgårdens IF – 4 matcher
KURT SUCKSDORFF
 IK Göta – 1 match

1932 – DELTOG EJ

1936 – 5:a
HERMAN CARLSON
 AIK – 3 matcher
WILHELM LARSSON-LAGHEIM
 Karlbergs BK – 2 matcher

1948 – 4:a
ARNE JOHANSSON
 Södertälje SK – 6 matcher
KURT SVANBERG
 AIK – 3 matcher

1952 – Brons
THORD FLODQVIST
 AIK – 6 matcher
LARS SVENSSON
 AIK – 4 matcher

1956 – 4:a
YNGVE CASSLIND
 IK Göta-2 matcher
LARS SVENSSON
 AIK – 5 matcher

1960 – 5:a
BENGT LINDQVIST
 Malmö FF – 3 matcher
KJELL SVENSSON
 Tabergs SK – 6 matcher

1964 – Silver
KJELL SVENSSON
 Södertälje SK – 4 matcher
LENNART HÄGGROTH
 Skellefteå AIK – 3 matcher

1968 – 4:a
LEIF HOLMQVIST
 AIK – 6 matcher
HANS DAHLÖF
 Brynäs IF – 1 match

1972 – 4:a
LEIF HOLMQVIST
 AIK – 3 matcher
CHRISTER ABRARAHAMSSON
 Leksands IF – 3 matcher

CHRISTER ANDERSSON
 Tingsryd AIF – reserv

Christer Andersson var reserv, men som tredjemålvakt var han på plats i Sapporo och räknas därför med i OS-statistiken. Tidigare var tredjemålvakten reserv på hemmaplan, men då resavståndet var så långt tog man det säkra före det osäkra. Andersson spelade hela 17 säsonger i Tingsryds AIF, varav sju i högsta serien. En gång skrev han på för Frölunda, men ångrade sig och blev kvar. Hans landslagsmeriter är blygsamma: på meritlistan finns 7 A-landskamper.

Okänd OS-resenär.

1975 var han med i ett lag med svenskar från Sydsverige som gästspelade i Kina, som en del i ett idrottsbyte mellan länderna,

1976 – DELTOG EJ

1980 – Brons
WILLIAM LÖFQVIST
 Brynäs – 2 matcher
PELLE LINDBERGH
 AIK – 5 matcher

1984 – Brons
ROLF RIDDERWALL
 Djurgårdens IF – 6 matcher
GÖTE WÄLITALO
 IF Björklöven – 3 matcher

1988 – Brons
PETER "PEKKA" LINDMARK
 Färjestad BK – 7 matcher
PETER ÅSLIN
 Leksands IF – 5 matcher

1992 – 5:a
TOMMY SÖDERSTRÖM
 Djurgården – 5 matcher
ROGER NORDSTRÖM
 Malmö IF – 3 matcher

1994 – Guld
CHRISTER ABRARAHAMSSON
 Västerås IK – 6 matcher

Hund-Eje.

Brand-Johan.

Pliggen.

Honken.

Klippen.

Älgen.

Monstret.

HÅKAN ALGOTSSON
 Västra Frölunda – 2 matcher
MICHAEL SUNDLÖV
 Brynäs

1998 – 5:a
TOMMY SÖDERSTRÖM
 Djurgårdens IF
TOMMY SALO
 New York Islanders – 4 matcher.
JOHAN HEDBERG
 Detroit Vipers

2002 – 5:a
ROLF RIDDERWALL
 St. Johns Maple Leafs – 3 matcher
JOHAN HEDBERG,
 Pittsburgh Penguins – 1 match
MIKAEL TELLQVIST
 Edmonton Oilers

2006 – Guld
HENRIK LUNDQVIST
 New York Rangers – 6 matcher
MIKAEL TELLQVIST
 Toronto Maple Leafs – 1 match

STEFAN LIV
 HV 71 – 1 match
 2010 – 5:a

HENRIK LUNDQVIST
 New York Rangers – 3 matcher
STEFAN LIV
 HV 71
JONAS GUSTAVSSON
 Toronto Maple Leafs – 1 match

2014 – Silver
HENRIK LUNDQVIST
 New York Rangers – 6 matcher
JONAS GUSTAVSSON
 Detroit Red Wings
JONAS ENROTH
 Buffalo Sabres

2018 – 5:a
JHONAS ENROTH
 Dynamo Minsk – 1 match
VIKTOR FASTH
 Växjö – 3 matcher
MAGNUS HELLBERG
 Kunlun Red Star

2022 – 4:a
LARS JOHANSSON
 Sankt Petersburg – 4 matcher
MAGNUS HELLBERG
 HK Sotji – 2 matcher
ADAM REIDEBORN
 CSKA Moskva

Alla kvinnliga OS-målvakter

1998 – 5:a
ANNICA ÅHLÉN
 Nacka HK, 3 matcher
CHARLOTTE GÖTESSON
 FoC Farsta – 2 matcher

2002 – Brons
ANNICA ÅHLÉN
 Brynäs IF – 2 matcher

KIM MARTIN
 AIK – 3 matcher

2006 – Silver
KIM MARTIN
 Malmö Redhawks – 3 matcher
CECILIA ANDERSSON
 Concordia Stingers – 2 matcher

2010 – 4:a
KIM MARTIN
 Minnesota-Duluth Bulldogs – 3 matcher

SARA GRAHN
 Linköpings HC – 3 matcher
VALENTINA LIZANA,
 AIK

2014 – 4:a
SARA GRAHN
 Brynäs IF
KIM MARTIN HASSON
 Linköpings HC – 2 matcher
VALENTINA LIZANA WALLNER
 Modo – 5 matcher

2018 – 7:a
SARA GRAHN
 Brynäs IF – 5 matcher
SARAH BERGLIND
 Modo 5 matcher
MINATSU MURASE
 AIK – 2 matcher

2022 – 10:a
EMMA SÖDERBERG, University of Minnesota Duluth, – 5 matcher
AGNES AKER – 0 matcher
IDA BOMAN, Djurgårdens IF, – 1 match (20 minuter)

Fyra OS för Kim Martin

FLEST OS-MATCHER
 11 **KIM MARTIN**
 8 **SARA GRAHN**
 5 **ANNICA ÅHLÉN**
 5 **VALENTINA LIZANA**
LIZANA WALLNER

Den franska Dannebrogen

Om du är obildad i alpegeografi, relativt ung och inte särdeles insatt i OS-historia är det inte heltokigt om du vid en första anblick tror att det var Danmark som stod värd för spelen 1992. Men den lilla staden Albertville ligger i Frankrike och regionen Savoien, som har en flagga näst intill identisk med Dannebrogen.

I emblemet dansar den som en olympisk eldflamma över ett skidspår i tricolorens färger. I semiotiken (läran om tecken) har vi begreppen denotation och konnotation. Denotation är vad vi ser vid första anblick utan att tänka eller värdera. Färgerna blått, vitt och rött till exempel. När vi tittar på de olympiska ringarna är det ju egentligen bara ringar som vi ser, i en symmetrisk gruppering. Konnotation är det vi sedan läser in i bilden, det vi känner till och kopplar – vår individuella tolkning. Du vet att färgerna i den ordningen utgör Frankrikes flagga och att ringarna i sin unika placering står för OS. Du har säkert massor av kunskap och minnen som gör att ringsymbolen rymmer hur många betydelser som helst. För någon som aldrig sett eller hört talas om Frankrike eller ett olympiskt spel är det desto svårare att avkoda symbolens betydelse.

ATT LEKA MED dessa tolkningar är roligt och viktigt i formgivning. En designer behöver ha koll på vem som tolkar vad – hur man relaterar till färger, former och symboler kan skilja sig mycket mellan kulturer och generationer.

Tänkte du på vårt grannlands flagga vid första anblick är du förlåten. De är båda korsfararflaggor med samma ursprung men som hamnat på skilda platser i världen. Som nordbo ligger den danska förmodligen närmast till hands i din denotationsbank. Tills i dag?

MY DALENBÄCK
FORMGIVARE MED SPECIAL-
INTERESSE FÖR OS-EMBLEM.

Tidigare i serien: Mexico City 1968, London 2012 (båda i nr 3–2020), Aten 2004 (nr 4–2020), Tokyo 1964 (nr 4–2021), Peking 2008 (nr 4–2021), Sapporo 1972 (nr 1–2022), Innsbruck 1964 och 1976 (nr 2–2022), Vancouver 2010 (nr 3–2022)

Hästarna bort – stora siffror i omröstning

Det blev inte som svenskarna ville. UIPM, det internationella förbundet för modern femkamp, fastslog styrelsens förslag att plocka bort ridmomentet inom sporten. I stället blir det en mänsklig hinderbana.

Sverige tillhörde motståndarna till förändringarna. Och de flesta av de stora nationerna inom sporten delade den uppfattningen. Röstsiffrorna för förändring var ändå otvetydiga: 69–11 för styrelsens förslag.

Svenskarna fortsätter att sätta sig på tvären. En protest är inlämnad mot hur ärendet behandlats.

– Jag har varit med i många olika idrottssammanhang, men aldrig i en så här ålderdomlig organisation, säger en frustrerad Bengt Jönsson, ordförande i Svenska Mångkampsförbundet och den som företrädde Sverige under den digitala kongressen.

Detaljer ska nu utformas när det gäller den nya grenen, Ninja hinderbana som är den officiella benämningen.

– Fortfarande är det högst oklart vad det nya i detalj innebär, förklarar Jönsson.

OS i Paris 2024 avgörs modern femkamp precis som tidigare. Den nya grenen ska införas till USA-spelen 2028.

OS-silver vi minns och (nästan) glömt

Del 2
vinter

Glada silvertejer i Kanada efter sprintstafetten. I samma OS 2010 blev Anna Haag tvåa också i skiathlon och Charlotte Kalla vann guld på 10 km.

Charlotte Kalla har samlat ihop nio OS-medaljer, varav tre guld. Resten är silver. Hon är därigenom den vinteridrottare som har överlägset flest OS-silver. I Vancouver 2010 tog Charlotte tillsammans med kompiserna Anna Haag ett bejublat silver i sprintstafett. Sällan har Charlotte varit så upprymd och glad över en andraplacing. Vid andra tillfällen har det minsann inte varit lika muntert. En silverplats kan vara så mycket. Dags att botanisera bland minnesvärda och närmast bortglömda svenska andraplatser i olympiska vintersammanhang! Sommarsilvren avhandlades i föregående nummer.

Flest silver i vinter-OS

- 6 CHARLOTTE KALLA
- 3 ANNA JÖNSSON HAAG
- 3 SIXTEN JERNBERG
- 2 AXEL WIKSTRÖM
- 2 ASSAR RÖNNLUND
- 2 TOINI GUSTAFSSON-RÖNNLUND
- 2 BRITT STRANDBERG
- 2 BARBRO MARTINSSON
- 2 ELVIRA ÖBERG, skidskytte
- ! Åtta längdskidåkare, och en
- skidskytt.

Efterlängtat silver i en riskfylld gren

OS i Nagano-98 var det stora målet för freestylehopparen Marie Lindgren som tagit Sveriges första OS-medalj i den då nya disciplinen i Lillehammer 1994. Men karriären fick ett abrupt slut vid en världscuptävling i Breckenridge, Colorado 1997.

–Jag kraschade på inhopningen och slogs medvetlös. Vagnade upp på ett sjukhus i Denver 18 mil därifrån. Jag satsade på en trippelvolt, fick för lite rotation, landade hårt på sidan och ådrog mig en hjärnskakning samt en kotkompression i bröstryggen. Landslagsläkaren sa ”du ska inte hoppa mer”, berättar Marie Lindgren 25 år senare.

Med VM bara några veckor bort tvingades Marie lägga av. Hon fick aldrig chansen att försvara sitt OS-silver från Lillehammer -94.

–Det var hårt. Men det var inte min första hjärnskakning så landslagsläkarens besked var bara att acceptera.

Guldet var nära

De soliga vinterspelen i Lillehammer 1994 var länge en plågsam väntan på svenska medaljer. Längre var Pernilla Wibergs seger i den alpina kombination enda pallplatsen. Men så kom Marie Lindgren voltande genom luften i den nya OS-grenen i freestyle och medaljskörden fördubblades. Ändå valde Marie den gången bort trippelvolterna och körde på säkerhet.

Hon landade båda sina två finalhopp,

dubbelvolter med en respektive två skruvrotationer, och utförandet var bra. Endast segraren Lina Tjerjazova från Uzbekistan satsade på tripplar. Tidigare under säsongen hade hon alltid landat sina trippelvolter men i finalen missade hon landningen i ett av sina hopp.

–Många tyckte att jag borde haft segern eftersom hon missat i landningen. Jag visste ju att Lina var den bättre hopparen av oss två och var väldigt nöjd med mitt silver.

Marie Lindgrens OS-silver är en av endast tre svenska medaljer från Lillehammer.

–Silvermedaljen gjorde det lättare att få sponsorer, sporten fick uppmärksamhet och medaljen var ett skönt kvitto på att jag kunde lyckas när det gällde som mest.

Expert och tränare

Marie Lindgren kommer från Burträsk i Västerbotten och var från början gymnast.

–Jag var en väldigt stel gymnast, men orädd, en egenskap som kom väl till pass i freestylehopp.

Efter karriären utbildade sig Marie Lindgren på GIH och är idrottslärare sedan 2001. I dag är hon 52 år och arbetar på en grundskola i Hammarby Sjöstad, Stockholm. Hon är också tränare för puckelpiståkarna i Värmdö Freestyle Mogul (=puckel) Team.

–Volter är numera tillåtet i puckelpist och eftersom min son Johan, 15 år, tävlar för Värmdö Freestyle hjälper jag till med den biten.

Marie Lindgren kommenterar även free-

Marie Lindgren är i dag idrottslärare, tränare och ibland expertkommentator.

Silvret bärgat, den andra svenska medaljen i Lillehammer-OS. Det blev till sist tre.

stylehopp, eller aerials som är den internationella termen, för Viaplay.

–Det krävs numera perfekta trippelvolter med 5 skruvrotationer för att vinna på herrsidan medan det fortfarande bara är enstaka damer som kör trippelvolter.

Marie Lindgren och Lina Tjerjazova, anno 1994 hade inte gjort bort sig i dag, även om regeländringar förändrat sporten till viss del.

Hjärnblödning efter smäll

Lina Tjerjazova, guldmedaljören från Lillehammer -94, råkade året därpå ut för en ännu svårare krasch än Marie. I USA hopptränade hon i en anläggning där man landar i vatten när hon fick ett felskär, slog i huvudet med en kraftig hjärnblödning som följd.

–Hon kämpade sig tillbaka, men motoriken blev aldrig densamma, säger Marie.

Lina Tjerjazova avled av sjukdom 2019, 50 år gammal.

Blandad silverparad

SILVER MED GULDKANT. I jubelstyrka kan inte mycket mäta sig med den som utbröt i hockeyhallen i Turin 2006. Damkronornas semifinaltriumf över USA måste vara den största sensationen i den svenska vinter-OS-historien. Vanligtvis var det här en motståndare som Damkronorna förlorade med sisåsdär sex, sju, åtta mål – inte sällan tvåsiffrigt. Den här gången lyckades Damkronorna vända 0–2-underläge till oavgjort och förlängning. Maria Roth satte den avgörande straffen och Kim Martin var formidabel mellan stolparna. Här skrevs hockeyhistoria! För första gången hade någon av av sportens två dominanter - USA och Kanada - förlorat mot en tredje part. Att det blev 1–4 i finalen mot Kanada gör inte att det här inte var ett OS-silver med guldgång.

SILVER MED SOR GKANT. Vid hockeyturneringen i Sotij 2014 var förväntningarna stora inför finalen. En efterlängtat

2006 skrevs ishockeyhistoria.

holmgång väntade mellan Sverige och Kanada. Den största dramatiken kom dock att inträffa före nedsläpp. Alldeles före finalen kom det chockartade beskedet att Nicklas Bäckström stängts av för doping. I sju år hade han ätit en allergimedicin, som nu visade sig vara förbjuden. Bäckström friades senare under hösten av Internationella Ishockeyförbundet och fick sin silvermedalj. B-provet ansågs inte ha analyserats korrekt. En senkommen tröst i bedrövelsen. OS-finalen fick han inte spela, den vann Kanada med 3–0.

EPOK GÖRANDE. Det var sedan länge bevisat att svenskar kunde vinna i alpina grenar. Däremot när det handlade om fart – alpin sport på riktigt – var det fortfarande kontinentalernas hemmaplan. Så kom motbeviset: Pernilla Wiberg. Hon hade konsekvent förbättrat sig i fartåkning. Hade i sina favoritbackar visat goda resultat. I VM året före OS hade hon slagit till med ett VM-brons. I Nagano 1998 blev det

snäppet bättre. "Pillan" hade till och med vinnarläge i den sista. Silverplatsen innebar ett historiskt genombrott.

HISTORIA I HOPPBACKEN: 1936 var våra närmaste grannar i väst övertygade om att de var odödliga i hoppbacken. Då kom Sven Eriksson från Selånger och skrämde slag på norrmännen. Svensken hoppade längst i bägge omgångarna, i klassiska Garmisch-Partenkirchen. Birger Ruud räddade den norska äran genom höga stilpoäng. OS-silvret är fortfarande den största framgången inom svensk backhoppning. Eriksson bytte 1939 namn till Selånger. En stor idol på sin tid.

DEN SISTE I SIN GREN. Nordisk kombination har aldrig riktigt varit en stor svensk angelägenhet. Det var det inte heller 1956. Bengt Eriksson fick åka till Cortina mest för att det skulle vara blågul representation i grenen. Bengt var egentligen backhoppare, dock misslyckades han nu mer eller mindre i specialdisciplinen som inledde

OS-kombinationen. Men när det var dags för långdåkning vallade favoriterna bort sig i det nyckfulla alpvädret. Samtidigt gjorde Eriksson sitt livs skidlopp. Det överraskande silvret var Sveriges andra i nordisk kombination – och det sista. Några fler är det svårt att hoppas på.

PANG! PANG! PANG! Efter haussen kring Magdalena Forsberg, Björn Ferry och Helena Ekholm hade svensk skidskytte haft några magra år. I Sydkorea 2018 skulle en ny generation överträffa alla förväntningar. Först ut var Sebastian Samuelsson som i jaktstarten stakade in på silverplats. Sedan kom medaljerna på rad: Pang! Pang! Pang! En ny era hade inletts.

CENTIMETERKAMPEN. En vanlig blinkning tar en tiodels sekund. Fem hundra delars sekund är knappast någonting alls i tid räknat. På 10 000 meter skridsko innebär det ändå en skillnad på 57 centimeter. Det var så nära Tomas Gustafson var att vinna ett andra guld i Sarajevo 1984. Ändå var inte besvikelsen så stor. På halva distansen hade Tomas vunnit med två hundra delars marginal, 23 centimeter, före sin rival, Igor Malkov. Det kändes nästan rättvist att ryssen fick revansch.

KVITTRANDE GLADA. Charlotte Kalla har inte alltid varit glad för en silvermedalj. Men efter sprintstafetten i Vancouver 2010 var hon det. I medaljintervjun tillsammans med Anna Haag var hon kvittrande glad.

Lag Sigfridsson i skuggan av lag Norberg och lag Hasselborg.

Det är så klart lätt till skratt i den omgivningen.

INGEN GLAD GUNDE. I Sarajevo-OS 1984 hade Gunde Svan skidat hem guld på 15 km och ett brons på 30 km. På den avslutande femmilan var han ute efter en andra topplacering. En svensk dubbelseger blev det – men med Thomas Wassberg i topp. Gunde surade och tyckte att han som tidigare dubbel medaljör borde ha fått möjlighet att starta i sista startgrupp. Nu fick Wassberg den fördelen och kunde köra på Gundes tider, vilket han gjorde perfekt och vann med knappa fem sekunder.

SLUTET PÅ GULDÅLDERN. För konståkningskonstnären Gillis Grafström var ett OS-silver inget särskilt. Trefaldig guldmedaljör såväl i OS som VM som han ju var. Med åren har ändå silvermedaljen i Lake Placid 1932 vuxit. Andraplaceringen för den då 37-årige eleganten innebar slutpunkten på inte bara hans egen fantastiska karriär, utan också på Sveriges guldålder inom

konståkningen. Även om Vivi-Anne Hulthén lyckades knipa ett brons 1936.

FÖRST UT. Gubbgången i curling tog den första svenska OS-medaljen i Chamonix 1924. Även om det dröjde till 1998 innan den olympiska statusen på tävlingen slutligen fastslogs. Så det var ingenting herrarna själva fick gotta sig åt. Egentligen var det två olika svenska lag som spelade. Här ingick bland andra mannen som startade varuhuset Åhléns, Johan Petter Åhlén, då 44, och Carl Axel Pettersson, då 49, som ägde en känd herrekipering i Stockholm, Carl-Axels. Herrarna var nog egentligen mer framgångsrika i näringslivet än med kvast på isen. Men att vara pionjär är ändå alltid att vara pionjär.

LITE BORTGLÖMDA. Sedan curling 1998 fick olympisk status igen har svenska lag varit pålitliga medaljleverantörer. Bland damerna har det handlat mycket om lag Anette Norberg och lag Anna Hasselborg. Men däremellan

— I Sotji 2014 – representerades Sverige av lag Margaretha Sigfridsson, som tog silver. Laget bestod i övrigt av Maria Wennerström, Christina Bertrup och Maria Prytz. En lite bortglömd prestation.

SILVER MED SOR GKANT 2.

Apropå curling har Niklas Edin och hans kompisar dominerat världsscenen under många år. I Pyeongchang 2018 imponerade laget under turneringen, utom i en match: finalen mot USA. Inte minst gällde det skippern själv. Edin, Oskar Eriksson, Rasmus Wranå, Christoffer Sundgren och Henrik Leek fick nöja sig med silver. En besvikelse. Framför allt för dem själva.

I ELFTE TIMMEN. De svenska

längdskidåkarna hade inte förmått prestera något vidare i Nagano 1998. Inför den avslutande femmilen hade (nästan) alla gett upp. Då slog Niklas Jonsson till och var inte långt ifrån att knäcka självaste Bjørn Dæhlie. Det blev ett silver med guldkant!

DEN ENDE PÅ BRÄDA. Snowboard blev olympiskt 1998 och de svenska medaljförhoppningarna var stora redan från början. Richard Richardsson var 2002 den förste att leverera när han tog silver i parallellstorslalom. Mer än så har det sedan inte blivit för svenskt vidkommande på brädorna.

SNABBA RYCK! De flesta av svenska vintermedaljer har erövrats på långa och

kraftödande distanser – det gäller såväl längdskidor som skridsko. Hasse Börjes utgör ett tidigt undantag när han 1972 skrinade in som tvåa på 500 meter. Han tillhörde favoriterna, men stor osäkerhet rådde, då en sträckt lårmuskel stört uppladdningen.

NUMMER TVÅ I TRIPPELN:

Trippelsegern på femmilen i S:t Moritz 1928 sågs länge som den ultimata svenska skidframgången i OS. Framför allt var det en revansch för den totalt misslyckade insatsen fyra år tidigare. Gustaf Jonsson blev slagen med 13 minuter och 27 sekunder av "Särna" Hedlund. Näst snabbats var ändå "Husum", som han kallades efter ett klubbyte två år tidigare.

Alla vintersilver Från gubblag till Elvira Öberg

CHARMONIX 1924

Curling herrar

Johan Petter Åhlen, Carl August Kronlund, Carl Axel Pettersson, Erik Severin, Karl Wahlberg, Victor Wetterström, Carl Wilhelm Petersen, Ture Ödlund.

Johan Petter Åhlen.

ST MORITZ 1928

Gustaf Jonsson, skidor 50 km

Ishockey

Nils Johansson, Kurt Sucksdorff, Carl Abrahamsson, Henry Johansson, Sigfrid Öberg, Emil Bergman, Ernst Karlberg, Gustaf Johansson, Wilhelm Petersén, Birger Holmqvist, Bertil Linde, Erik Larsson.

LAKE PLACID 1932

Axel Wikström, skidor 18 km
Gillis Grafström, konståkning.

GARMISCH-PARTENKIRCHEN 1936

Axel Wikström, skidor 50 km
Sven Eriksson (senare Selånger), backhoppning

ST. MORITZ 1948

Nils Östensson, skidor 18 km
Harald Eriksson, skidor 50 km
Åke Seyffarth, skridsko 1 500 m

OSLO 1952

–

CORTINA D'AMPEZZO 1956

Sixten Jernberg, skidor 15 km
Sixten Jernberg, skidor 30 km
Bengt Eriksson, nordisk kombination
Sigvard Ericsson, skridsko 5 000 m

SQUAW VALLEY 1960

Sixten Jernberg, skidor 15 km herrar
Rolf Rämgård, skidor 30 km herrar

INNSBRUCK 1964

Assar Rönnlund, skidor 50 km, herrar

Skidor, stafett 3x5 km

Barbro Martinsson, Britt Strandberg, Toini Gustafsson.

Ishockey

Anders Andersson, Gert Blomé, Lennart Häggroth, Lennart Johansson, Nils Johansson, Sven Johansson (senare Tumba), Lars-Eric Lundvall, Eilert Määttä, Hans Mild, Nils Nilsson, Bert-Ola Nordlander, Carl-Göran Öberg, Uno Öhrlund, Ronald Pettersson, Ulf Sterner, Roland Stoltz, Kjell Svensson.

GRENOBLE 1968

Skidor stafett 4x10 km

Jan Halvarsson, Bjarne Andersson, Gunnar Larsson, Assar Rönnlund.

Skidor stafett 3x5 km

Britt Strandberg, Toini Gustafsson, Barbro Martinsson.

SAPPORO 1972

Hasse Börjes, skridsko 500 m, herrar

1976 INNSBRUCK

–

1980 LAKE PLACID

–

SARAJEVO 1984

Gunde Svan, skidor 50 km
Tomas Gustafson, skridsko 10 000 m

CALGARY 1988

–

ALBERTVILLE 1992

–

LILLEHAMMER 1994

Marie Lindgren, freestyle hopp

NAGANO 1998

Pernilla Wiberg, störtlopp, damer
Niklas Jonsson, skidor 50 km

SALT LAKE CITY 2002

Anja Pärson, alpint storslalom

Richard Rickardsson, snowboard, parallellstorslalom

TURIN 2006

Anna Carin Olofsson, skidskytte, sprint

Ishockey damer

Gunilla Andersson, Jenni Asserholt, Joa Elfsberg, Emma Eliasson, Ylva Lindberg, Jenny Lindqvist, Kristina Lundberg, Frida Nevalainen, Therése Sjölander, Katarina Timglas, Anna Vikman, Ann-Louise Edstrand, Erika Holst, Nanna Jansson, Pernilla Winberg, Cecilia Andersson, Kim Martin, Emelie O'Konor, Maria Rooth, Danijela Rundqvist.

VANCOUVER 2010

Anna Haag, jaktstart, skidor.

Skidor sprint stafett damer

Anna Haag, Charlotte Kalla.

SOTJI 2014

Curling damer

Margaretha Sigfridsson, Maria Wennerström, Christina Bertrup, Maria Prytz.

Charlotte Kalla, 10 km klassiskt,

Längdskidor

Johan Olsson, 15 km klassiskt,

Längdskidor

Charlotte Kalla, Skiathlon,

Längdskidor

Marcus Hellner, Skiathlon,

Längdskidor

Teodor Peterson, Sprint, skidor

Ishockey herrar

Daniel Alfredsson, Nicklas Bäckström, Patrik Berglund, Alexander Edler, Oliver Ekman-Larsson, Jhonas Enroth, Jimmie Ericsson, Jonathan Ericsson, Loui Eriksson, Jonas Gustavsson, Carl Hagelin, Niklas Hjälmarsson, Marcus Johansson,

Erik Karlsson, Niklas Kronwall, Marcus Krüger, Gabriel Landeskog, Henrik Lundqvist, Gustav Nyquist, Johnny Oduya, Daniel Sedin, Jakob Silfverberg, Alexander Steen, Henrik Tallinder, Henrik Zetterberg.

PYEONGCHANG 2018

Sebastian Samuelsson, skidskytte, jaktstart
Charlotte Kalla, skidor, 10 km

Skidor stafett 4x5 km damer

Ebba Andersson, Stina Nilsson, Anna Haag, Charlotte Kalla.

Skidor stafett sprint damer

Charlotte Kalla, Stina Nilsson.

Skidskytte stafett 4x6 km damer

Linn Persson, Mona Brorsson, Anna Magnusson, Hanna Öberg.

Curling herrar

Niklas Edin, Oskar Eriksson, Rasmus Wranå, Christoffer Sundgren, Henrik Leek.

BEIJING 2022

Skidor sprint

stafett 6x1,5 km damer

Maja Dahlqvist, Jonna Sundling.

Martin Ponsiluoma – Skidskytte 15 km, masstart.

Maja Dahlqvist – Sprint, skidor d
Elvira Öberg – Skidskytte 7,5 km sprint, damer

Elvira Öberg – Skidskytte 10 km jaktstart, damer

Elvira Öberg.

Allvar och anekdoter på hösträff

Olympiahistorikernas hösträff på Gröne Jägaren bjöd på många intressanta och roliga återblickar från München-OS 1972.

ULF ELFVING berättade hur han - i vanlig ordning – försovit sig men ändå lyckades få till en exklusiv intervju med den överraskande guldmakaren Ragnar Skanåker. ”Ingen annan – bara han” meddelade Skanåker myndigt när dörren stängdes till ett inre rum.

CEGE BERGLUND på Göteborgs-Posten hade också egen tid med Skanåker. Än i dag skäms han över den självinsur som slog till när skytten började strö kontroversiella uttalanden omkring sig.

KERSTIN PALM berättade hur hon råkat på en ensam och övergiven Hasse Thomsén när tidsschemat spruckit och hans boxningsmatch blivit uppskjuten i timmar. Alla ledare och lagkamrater var försvunna. Kerstin och Hans tog en promenad i den olympiska parken. Thomsén var en hejare på korta träffsäkra uttalanden. Inför en sen kvällsfight (kl 23) mot en på förhand övermäktig motståndare fick han frågan hur det känns före en match där risken är stor att bli knockad. ”Äh”, tyckte boxaren, ”så dags ä de la ändå tid att sova”.

Thomsén kom undan semifinalen med en poängförlust.

Ulf Elfving, Kenth Öhman, Kerstin Palm, Stig ”Stikkan” Pettersson och CeGe Berglund var alla i München 1972. Foto: Dimitra Polidis

HUVUDEMA för kvällen var berättelserna kring det otäcka terrorattentatet i den olympiska byn. Såväl **KERSTIN PALM** som brottaren **JAN KÅRSTRÖM** stod nära några av dödsopoffren. Gripande berättelser. **JAN MOSANDER**, radiojournalist och författare, tyckte det var beklämmande att IOK-ordföranden Avery Brundage fått ett torg uppkallat efter sig, så illa som IOK skötte den uppkomna situationen.

När gisslandramat förflyttades från OS-byn berättade Ulf Elfving hur en rådig taxichaufför såg till att radions Bo Gentzell och Tommy Engstrand kom att hamna på rätt flygplats. Från en närliggande bar fick de snabbt hem sin världsunika rapport. Inslaget sändes aldrig. Hemmaredaktionen trodde inte på sina utsända. Ingen annan hade ju den nyheten. Dessutom hördes klirrandet av flaskor i bakgrunden...

GÖRAN LÖWGREN

LÄS MER PÅ Facebook: Kerstin Palms osannolika finaläventyr/Werner Schaffer på den osannolika basketfinalen/Kenth Öhman om den osympatiska löparrivalen/CeGe Berglund om en stor brottarbragd.

GÅ MED I Facebookgruppen: Sveriges Olympiahistoriska förening

Skanåker i dag:

”Tur att jag inte fick skjuta terroristerna”

Många journalister har vittnat om kaoset kring Ragnar Skanåkers olympiska skytteguld 1972. Stellan Kvärre skrev om det i förrföra Bullettinen. Ulf Elfving och CeGe Berglund drog sina minnen på Olympiahistorikernas hösträff. Och så finns förstås författaren Per Olov Enquists dokumentation.

Nybliven tvåa i skånska mästerskapen.

Men vad minns huvudpersonen själv, guldmedaljören?

– Inte så många detaljer. Det var massor av journalister och stort ståhej, säger Ragnar Skanåker, 88 år.

– Jag kan bekräfta att Elfving var den förste som intervjuade mig. Och så vet jag att Enquist ogillade mig för att jag varit stridspilot. Däremot minns jag honom inte särskilt som person.

– Jag är fortfarande förbannad för att bli kallad rasist bara för att jag varit stridspilot i Afrika. Men journalistkåren bestod mest halvkommunister. En från tv sade till mig att de hade fått order hemifrån att inte göra något mer med mig i direktsändning.

RAGNAR SKANÅKERS ÅSIKTER var kontroversiella, minst sagt. Han tvekade inte att saluföra dem. Något du ångrar idag?

– Nej, varför det? Folk gillade vad jag sa. Försäljningen på min bensinmack ökade med tio procent. När jag åkte till Sydafrika och tävlade blev det liv igen, då ökade försäljningen med ytterligare 15 procent.

När det gäller politiska ämnen är Skanåker still going strong. Han har bestämda

åsikter om invandring och gängskjutningar.

RAGNAR SKANÅKERS OLYMPISKA meriter är enastående, fyra medaljer i fyra OS: ett guld, två silver och ett brons. Plus mängder med andra medaljer.

– Jag har alla i en väska. Den börjar bli så tung att den är svår att flytta.

Medaljer samlar Skanåker på sig fortfarande. Helgen innan vi talas vid har 88-åringen just blivit tvåa i Skånska mästerskapen i fripistol. I nordiska mästerskapen för veteraner blev det två guld och ett silver att lägga i medaljväskan.

– Koordinationen är inte vad den varit. Motivationen att träna är inte heller den största. Men skjuta och tävla ska jag göra tills jag dör.

SOM INSTRUKTÖR OCH TRÄNARE har Skanåker ställt stora krav på sina adepter. Men med goda resultat.

– När jag var tränare för svenska landslaget undrade australiensarna vad som hänt med de lata svenskarna. Så blev jag tränare där.

– Då undrade amerikanerna vad som hänt med de lata australiensarna. Så blev jag tränare där.

Det hann också bli två år i Sydkorea, som numera är ledande nation inom sporten.

Närmast väntar en föreläsning för grekiska tränare och skyttar.

TERRORATTENTATET I DEN israeliska förläggningen är den händelse från OS 1972 som han har starkaste minnen av.

– Vi bodde alldeles intill. Jag tyckte det var min plikt att erbjuda mina tjänster. Jag sade till polisen att jag kan skjuta de fem terroristerna inom loppet av fyra sekunder. Men det blev nej.

–Tur var det. Alltihop var så illa skött. Det visade sig att terroristerna var åtta till antalet. Då hade det varit svårt att hinna pricka alla.

GÖRAN LÖWGREN

”Viktigaste uttalandet – någonsin”

Många journalistminnen från Ragnar Skanåker överraskande guld i München-OS 1972 har skildrats i ”Bulletinen”. Här kommer ännu ett. Roger Gottfridsson, tidningen Arbetets mångåriga sportchef, ger sin bild av efterspelet till segern.

”Plötsligt växte kammen på den nyblivne guldmedaljören. Ungefär som en ballong som håller på att fyllas. Han pressades lite av P.O. Enquist med frågor om sin bakgrund. Jag minns hur det tände till när Enquist frågade

varför han slutat som fältflygare och Skanåker vräkte ur sig ungefär: ”Det är ju meningslöst att vara militär i Sverige, vi vill ju inte vara med i krig!”

VID DEN TIDPUNKTEN hade fler svenska journalister kommit till den trista källarlocal där presskonferensen hölls. Skanåker blev mer och mer exalterad och när han på en utländsk kollegas fråga om sina träningsmetoder svarade han ungefär: ”Jag skjuter i en källarlocal och min måltavla är en bild på Sveriges finansminister”.

Enquist replikerade snabbt, ungefär: ”Du är ta mig fan inte klok!”. Sedan minns jag att Birger Buhre (Kvällspostens sportchef) kommit på plats och försvarade Skanåker.

Dagen efter hade Enquist

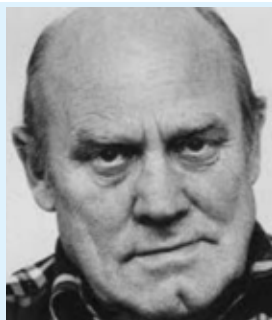
Träffad av tur

■ Löparen Kenth Öhman stod bredvid Ragnar Skanåker vid OS-invigningen i München 1972. När invigningsprogrammet kommer till punkten då en flock duvor släpps ut för att symbolisera fred på jorden, råkar det sig inte bättre än att en stor klick duvbajs landar på Skanåkers axel. Skanåker blir inte upprörd utan säger lugnt:

–Det där betyder tur!

Dagen senare tar Skanåker spelens allra första guldmedalj och Sverige leder medaljligan.

Historien berättades av Kenth Öhman vid den olympiahistoriska hösträffen som handlade om minnen från München för 50 år sedan.

Birger Buhre.

och jag ätit lunch och satt på en stor sten utanför matsalen i mediabyen när Buhre kom förbi och började undervisa Enquist: ”Det som Skanåker sa om Sträng (finansministern) är det viktigaste uttalandet en svensk idrottsman gjort på många år, kanske någonsin!”

Enquist tittade på honom och sa: ”Det är inte bara Skanåker som är galen, du är minst lika galen som han.”

Den olympiska familjen

Texter: Tommy Wahlsten, Göran Löwgren Underlag: Carl-Johan Johansson

Jubilerande olympier januari–mars 2023

3 jan BERTIL STRÖM fyller 70 år. **Födelseort:** Helsingborg. **Klubb:** Lugå, Lund. **Sport:** Judo, –85 kg. **OS:** 1980: 5:a.

Redan i första matchen mötte Bertil blivande guldmedaljören Jürg Röthlisberger från Schweiz, som vann på en yuko. I återkvalet väntade först Lobé från Kamerun (vinst wasa-ari) och sedan Sovjets blivande bronsman Alexander Jatskevityj, som vann på ippon efter 4.24.

4 jan ROGER PETERSSON fyller 50 år. **Födelseort:** Borlänge. **Klubb:** BK Masen. **Sport:** Boxning – 76 kg. **OS:** 1996: 9:a.

Det blev en bra öppning av OS-turneringen för Rogers del. Shorat Kurbanov från Turkmenistan utmanövrerades säkert med 7–2. I åttondelsfinalen var han dock chanslös mot italienaren Antonio Perugino och föll med 4–18. Det var tredje gången de båda möttes och Roger hade förlorat de bägge tidigare mötena. Vid föregående VM 1995 hölls förlustsiffrorna ändå nere till 9–13. På hemmaplan hade Roger Pettersson en enastående räcka SM-guld, totalt tio, varav åtta i svit (1992–1999).

5 jan ARNE CARLSSON fyller 80 år. **Födelseort:** Uppsala.

Klubb: Västra Frölunda IF. **Sport:** Ishockey. **OS:** 1968: 4:a.

Efter spel i Almtuna värvades Arne Carlsson av Västra Frölunda IF. 1968 var han med i Sveriges OS-lag som kom 4:a efter Sovjet (2–3), Tjeckoslovakien (2–2) och Kanada (0–3). Arne spelade i tröja nr åtta och var med i samliga sju matcher, i andra backparet tillsammans med Lennart ”Lill-Strimma” Svedberg. Övriga matcher och resultat: USA (4–3), Västtyskland (5–4), Östtyskland (5–2) och Finland (5–1).

7 jan LARS KARLSSON fyller 75 år. **Födelseort:** Göteborg. **Klubb:** Västra Frölunda IF. **Sport:** Handboll. **OS:** 1972: 7:a

Målvakten Karlsson var en del av det svenska landslag som slutade på sjunde plats vid OS 1972 i München. Det var första gången som handboll inomhus fanns med på OS-programmet. Karlsson spelade fyra matcher. Under åren 1971–1978 spelade Lars Karlsson 91 landskamper och var med i flera VM-turneringar.

16 jan GUNILLA CEDERSTRÖM-WARCHALOWSKI fyller 80 år. **Födelseort:** Jönköping. **Klubb:** Malmö AI. **Sport:** Friidrott, längd och mångkamp. **OS:** 1968: Längdhopp: 21:a. Femkamp: Oplacerad.

I längdhoppet klarade endast nio hoppare kvalgränsen på 6.35. För final krävdes ändå 6.30. Gunilla Cederström hoppade 5.72 och slutade 21:a. Efterföljande femkamp fullföljde hon aldrig utan avbröt efter tre grenar.

16 jan TOBIAS HELLMAN fyller 50 år. **Födelseort:** Lidingö. **Klubb:** Åre SLK.

Sport: Alpin. **OS:** 1994: Kombination: 13:e, Super G: 19:e. Slalom, storslalom: diskv.

Hellman slog igenom i junior-VM 1992, då han tog storslam med medalj i alla fem grenar, varav tre guld. Som senior körde han mest Super G och kombination. Det var också i de grenarna han lyckades få resultat i det enda OS han var med. Efter idrottskarriären blev han en uppskattad expertkommentator i SVT.

17 jan DAN WAERN fyller 90 år. **Födelseort:** Sköldinge, Katrineholm. **Klubb:** Örgryte IS. **Sport:** Friidrott, löpning medeldistans. **OS:** 1956: 1500 m: Oplacerad. 1960: 1500 m 4:a (3.40.0).

Dan Waern var med i två OS på

specialdistansen 1 500 m. I Melbourne 1956 sprang han på 3.48,8 och i Rom 1960 på 3.40,0. I Melbourne skötte Dan farthållningen i sitt försöksheat och såg ut att vara klar för finalen då dansken Gunnar Nielsen just på mållinjen förpassade Dan till femteplatsen (de fyra främsta till final). Spelen avgjordes månader efter den ordinarie säsongen var slut och Waern var inte i bästa form. I Rom gick Waern till final – han vann sitt heat på 3.49,9 för fransmannen Jazy. Finaldagen tisdagen den 6 september var en härligt skön sommardag, 27 grader varmt och nästan vindstilla. Fransmannen Bernhard tog täten i det nio man starka fältet och Dan låg i fin position därefter. 400 m gick på 58,2 och 800 m på 1.57,6 men efter 900 kom Herb Elliot fram och vann sedan ohotad på nytt världsrekord 3.35,6. Dan blev omsprungnen av flera när Elliot satte fart men tack vare ett otroligt starkt sista varv avancerade han från 7:e till 4:e plats på nytt svenskt rekord 3.40,0 – åtta tiondelar från trean ungraren Rozsavölgyi och ytterligare lika mycket fram till tvåan Jazy. Dan Waern var mellan 1957 och 1961 en av världens främsta medeldistansare. Han tog EM-silver 1958 och slog världsrekord på den icke-olymp-

piska grenen 1 000 m vid tre tillfällen. Han var förste svensk att klara en drömmil (under fyra minuter på en engelsk mile) och tilldelades Bragdguldet 1957. Personrekordet på 1 500 meter var 3.38,6. 1961 blev Waern avstängd från all tävlingslöpning, efter att ha brutit mot amatörreglerna.

17 jan TOINI GUSTAFSSON-RÖNNLUND fyller 85 år. **Födelseort:** Soumussalmi, Finland. **Klubb:** IFK Likenäs, Skellefteå SK. **Sport:** Längdskidåkning. **OS:** 1964: 5 km: 6:a, 10 km: 8:a. Stafett 3x5 km: 2:a. 1968: 5 km: 1:a, 10 km: 1:a. Stafett 3x5 km: 2:a.

Toini kom till Sverige som 6-åring från sin finska by nära sovjetiska gränsen, hon kom med en adresslapp runt halsen till Björkenäs i Värmland och var finsk medborgare till 50-talets mitt. I Värmland kom hon till en fin miljö och hon hade lyckan att träffa en mycket entusiastisk ledare i IFK Likenäs (Elof Halvarsson). Hon gifte sig senare som Gustafsson, och fick dottern Eva. Vilade ett år från skidorna och gjorde 1957 SM-debut i Malung. Den första internationella mästerskapsmedaljen kom 1962 i Zakopane, Polen, VM-silver i stafett med Britt Strandberg och Barbro Martinsson. I ett nästan nattsvart VM i Holmenkollen 1966 lyste hon

upp mörkret med en bronsmedalj på 10 km och säkrade bronset i stafetten. Men framförallt började hon säsongen efter visa att sovjetiskorna inte var oslagbara, och varken Koltjina, Kulakova eller Bojarskich gick säkra längre. OS året 1968 var hon världens skiddrottning. En enig världsexpert gav betyget till Toini: "den främsta skidlöperska som dittills funnits". Men efter de båda OS-gulden och stafettsilvret i Grenoble tog hon avsked från skidsporten. Saknad av många. Den fantastiska säsongen 1968 hade hon på 44 lopp 33 segrar, åtta andraplatser, en tredje och två fjärde. Hon var alltså aldrig sämre än fyra. Hon var helt enkelt less efter tio år i landslaget och kampen mot klockan började bli en fiende, hon ville njuta av naturen, utan stress och jäkt när hon var ute i skidspåren och ville ägna mera av tiden åt sin nye man Assar Rönnlund och de tre barnen. Men envisheten fanns kvar. Hon hade bara 6-årig folkskola bakom sig, men efter skidkarriären pluggade hon in grundskolans högstadieturser innan hon sökte in till sjukgymnastutbildning. Tre gånger segrare i Holmenkollen, en gång i Lahtis, två gånger i Svenska Skidspelelen. Elva individuella SM-guld på fjorton möjliga lopp. Erhöll Svenska Dagbladets guldmedalj 1968, senare blev hon även medlem i juryn.

18 jan EVA-CHARLOTTE MALMSTRÖM fyller 75 år. **Födelseort:** Eskilstuna. **Klubb:** Mälardalens IK. **Sport:** Friidrott. 400 m. **OS:** 1972: Stafett 4x400 m: Oplacerad.

Lotta Malmström sprang första sträckan i det stafettlag som i övrigt bestod av Elisabeth Randerz, Ann Larsson och Karin Lundgren. Trots ett nytt nationsrekord med nära tre sekunder – 3.32,6 – åkte kvartetten ut i försöken. Senare i karriären vann Malmström tre raka SM-guld (1974–1976) på 400 meter häck.

20 jan ANN-CHRISTINE HAGBERG fyller 75 år. **Födelseort:** Karlstad. **Klubb:** SK Neptun. **Sport:** Simning. **OS:** 1964: 100 m: 7:a, 4x100 m: 5:a.

Ann-Christine Hagberg hade inte fyllt 15 år när hon slog igenom. 1963 noterades Hagberg för tre nya Europarekord på 100 m frisim med 1.01,5 som bästa tid. Samma år utsågs hon till "Årets idrottsskvinna". Vid OS året därpå blev det efter en dålig start sjunde plats i finalen på specialdistansen. Före sig hade "Europas snabbaste" två amerikanskor, en australiska, en kanadensiska samt två europeiskor. Hennes finaltid var 1.02,5 – tre tiondelar snabbare än i semifinalen, där hon slutat fyra. De två snabbaste i finalen var under minuten. I det femteplacerade laget på 4x100 ingick förutom Hagberg också Ann-Charlotte Lilja, Lotten Andersson och Ulla

Jäfvart. Nästan samma lag tog två år senare EM-silver. Enda skillnaden var att Ingrid Gustavsson ersatt Andersson. Mellan 1962 och 1967 vann Hagberg åtskilliga svenska mästerskap, förutom på 100 m också på 200 samt med sin klubb Neptun även lagkapp.

20 jan INGE HAMMARSTRÖM fyller 75 år. **Födelseort:** Timrå. **Klubb:** Brynäs IF. **Sport:** Ishockey. **OS:** 1972: 4:a.

Tillsammans med Håkan Wickberg och Tord Lundström bildade Inge Hammarström den starkaste anfallskombinationen i Tre Kronors uppställning i Sapporo-OS. Det började också bra med en övertygande seger mot USA (5–1). Därpå följde en jämn match mot Sovjet, där Tre Kronor lyckades nå oavgjort, trots underläger med 1–3. Inge Hammarström gjorde mål i bägge matcherna. Han svarade också i två mål i en mindre inspirerad insats av laget mot Polen (5–3). Upplösningen av turneringen blev märklig. Tre Kronor gick från guldkandidat till medaljlösa genom två tunga förluster mot Tjeckoslovakien (1–2) och Finland (1–4). Förbundskaptenen Billy Harris gick i rekordfart från geniförklarad till totalt utdömd. Inge Hammarström drog till Kanada och startade en framgångsrik karriär i NHL. Det blev fem säsonger i Toronto Maple Leafs och ytterligare två i St. Louis Blues. 1982 återvände han till Sverige och spelade en säsong för Brynäs.

20 jan MATS KARLSSON-SKÖLD fyller 60 år. **Födelseort:** Oxelösund. **Klubb:** Sollentuna VK. **Sport:** Volleyboll. **OS:** 1988: 7:a.

Mats ingick i Anders Kristianssons volleybollandslag i Seoul 1988. De slutade med sjunde plats för laget, fjärde bästa europeiska nation. Av sju matcher vann Sverige tre (Sydkorea, Bulgarien och Frankrike) samt förlorade fyra (Sovjet, Italien, Brasilien och Holland). Mats, i tröja nr 7, spelade inte mot Sovjet och Brasilien men var ombytt och har fått tillgodoräkna sig landskamperna i volleybollförbundets statistik.

23 jan TOMAS HOLMSTRÖM fyller 50 år. **Födelseort:** Piteå. **Klubb:** Detroit Red Wings. **Sport:** Ishockey. **OS:** 2002: 5:a. 2006: 1:a.

Ingen vass skridskoåkare och tekniker, men en stor tillgång framför motståndarnas kasse. Så beskrevs ofta den tunge Holmströms hockeykvaliteter. Han var en expert på att skymma målvakten, styra distansskott och rafsas in returerna. Vid guldvinsten i Turin agerade Holmström ytterförward i kedjan ledd av Henrik Zetterberg. Han noterades för 4 poäng (1+3) på sina 8 matcher. Rollspelaren Holmström var under många år fruktad i NHL, där han sågs som en mästare i sitt fack. Han debuterade i NHL 1996 och hade för Detroit Red Wings vid säsongen 2011/12:s utgång (hans sista säsong) plockat 530 poäng (243+287) på 1.027 ligamatcher.

Norrbottningen från Piteå blev Stanley Cup-mästare med Red Wings 1997, 1998, 2002 och 2008. I Tre Kronor spelade Tomas 51 landskamper (15 mål), därav 23 tävlingsmatcher (6). Svensk mästare med Luleå HF 1996.

25 jan HASSE BÖRJES fyller 75 år. **Födelseort:** Rättvik. **Klubb:** IFK Rättvik. **Sport:** Skridsko, sprint. **OS:** 1968: 500 m: 15:e. 1972: 500 m: 2:a.

Den store och muskulöse dalkarlen från Rättvik var under tonårstiden en lovande släggkastare och kulstötare. Han valde dock skridskon och fick ett stort genombrott i början av 70-talet med fyra världsrekord på specialdistansen 500 m.

Hasse var en av favoriterna inför Sapporo 1972, men en sträckt lårmuskel störde uppladdningen. Sveriges fanbärare startade blixtrande i första par, tröttnade något och klockades för anständiga 39,69. I tredje par förbättrade regerande olympiamästaren Erhard Keller, Västtyskland, Hasses tid med 25 hundradelar. Sedan var det stopp för konkurrenterna. Börjes hade rimligen varit ett guldhopp i Innsbruck 1976, men valde att gå över till den nystartade proffscirkusen. Den blev ingen framgång, men Hasse blev i den världsmästare och europamästare för sprinters 1973, europamästare 1974.

25 jan ANNICA WESTERBERG fyller 70 år. **Födelseort:** Hjulsbro, Linköping. **Klubb:** RK Hubertus, Trosa. **Sport:**

Ridsport, dressyr. **OS:** 1994: 24:e individuellt, 4:a lag.

Annica Westerberg tävlade i OS med hästen Taktik. I det svenska laget som kom 4:a ingick förutom Westerberg också Tinne Wilhelmsson på Caprice och Ann Behrenfors på Leroy. Tyskland vann före Holland och USA.

25 jan PER JOHANSSON fyller 60 år. **Födelseort:** Borlänge. **Klubb:** Borlänge SS. **Sport:** Simning. **OS:** 1980: 100 m: 3:a. 1984: 100 m: 3:a. 4x100 m: 3:a – 4x100 m medley: 5:a. 1988: 50 m: 10:a, 100 m: 7:a, 4x100 m: 5:a.

Om "Senan", som han kallas, har det sagts att han "aldrig lyckades till 100 procent i OS-sammanhang". Det kan tyckas som en märklig sammanfattning av Sveriges mest framgångsrike manlige olympier på simsportens paraddestans. Med sina två bronsplatser är han ensam svensk om att tagit dubbla OS-medaljer på 100 m fritt. Men det säger också en del om den status "Senan" hade i simvärlden under 80-talets

första hälft med bl a två EM-guld (1981 och 1983) och VM-brons (1983). Största OS-chansen fanns i Moskva 1980, då inga amerikaner fanns med. Åt "DDR-expressen" Jörg Woithe fanns inget att göra. Efter en dålig start i finalen kämpade sig "Senan" snabbt upp till andra plats, för att i sista stund snuvas på silvret av en annan svensk, Per Holmertz. Fyra år senare var amerikanerna åter med, däremot inga östeuropéer. Det var också två amerikaner – Rowdy Gaines och Mark Stockwell – som var före den svenske bronsmannen. Tidmässigt noterade "Senan" 51.29 i Moskva och 50.31 i Los Angeles. I sin tredje OS-start 1988 blev han sju på 50.35. Hans personbästa var 50,02.

I olympiska bronslaget 1980 på 4x100 kompletterades "Senan" av Thomas Lejdstrom, Bengt Baron och Mikael Örn.

26 jan SVEN-ÅKE LUNDBÄCK fyller 75 år. **Födelseort:** Töre, Kalix. **Klubb:** Bergnäsets AIK. **Sport:** Längdskidor. **OS:** 1972: 15 km: 1:a, 30 km: 13:e, Stafett: 4:a. 1976: 15 km: 30:e, 30 km: 35:e, 50 km: 16:e, Stafett: 4:a. 1980: 30 km: 17:e, 50 km: 8:a, Stafett: 5:a.

Sedan varken VM 1974 eller OS 1976 blivit några höjdare såg det ut som Lundbäck skulle få nöja sig med OS-guldet 1972. Men så kom den formidabla uppvisningen på femmil i Lahtis 1978.

Han tävlingsdebuterade vid 16 års ålder sedan familjen flyttat till Luleå. 1971 började karriären ta fart på allvar. SM-guld på tremilen i Skellefteå på rekordtid, vilket då även var Norrbottens första SM-guld på 31 år. 1972 vann han OS-guldet på 15 kilometer med en marginal av 32 sekunder. Sedan följde tio löpare inom en tidsrymd av ytterligare 32 sekunder. Efteråt har han sagt att han "redan efter några hundra meters åkning kände att detta var hans dag".

Dessvärre blev han förkyld efter loppet och kunde inte göra sig själv rättvisa i stafetten och vad värre var: han tvingades avstå femmil.

Skador och sjukdom började spöka och det var först 1975 som Sven-Åke var i form igen. Tyvärr tappade han året därpå formen just inför OS. Både före och efter tävlingarna i Seefeld var han i strålform, då han bland annat vann Holmenkollens femmil 1,12 minut före Juha Mieta.

1978 var tveklöst Sven-Åke Lundbäck's bästa år med två VM-guld (stafett och 50 km). Han segrade i tolv av sina tjugo tävlingar innan VM. I stafetten gjorde han en suverän förstasträcka och han disponerade femmil perfekt. Han gick ut lagom hårt och kom starkare och starkare och hade vid fyra mil koppat greppet, en minut före tvåan Beljajev, Sovjet. Segermarginerna

len blev 51 sekunder. Avslutningsåret internationellt (1981) innebar inte bara seger i Vasaloppet utan i hela långloppscirkusen. Han vann Marcialonga i Italien, Transjurasienne i Frankrike och Birkebeinerloppet i Norge. Totalt vann Lundbäck tio individuella SM-guld i karriären, samt den totala Världscupen 1978.

Han är gift med skidåkaren Lena Carlzon-Lundbäck och dottern Emma har vunnit JSM på skidor. Under alla år har han blivit kvar i Norrbotten och jobbat som gymnastiklärare, idrottsledare inom Norrbottens skidförbund och givetvis Bergnäsets AIK.

27 jan GÖRAN FLODSTRÖM fyller 70 år. **Födelseort:** Stockholm. **Klubb:** Djurgårdens IF. **Sport:** Fäktning, värja. **OS:** 1976: Lag: 1:a. Ind.: 7:a.

Flodström var en viktig medlem i det svenska värjlandslaget, världens bästa under andra halvan av 1970-talet. Göran var med om att vinna lag- VM 1974, 75 och 77. Trots dessa framgångar är han mest ihågkommen i den svenska idrotthistorien som "mannen Beljajev, Sovjet. Segermarginerna

mot Västtyskland 1976, vid ställningen 1–2, ställdes Flodström mot Jürgen Hehn. Stockholmare ledde med 4–3 när han skadades illa i en magmuskel. Göran kollapsade och fördes till sjukhus, där han fick ta emot glädjebeskedet att guldet var vunnet. Efter den aktiva karriären var Flodström, i egenskap av generalsekreterare, förbundskapten och sportchef, under många år varit en drivande kraft inom svensk fäktning.

27 jan VIKTORIA CARLERBÄCK fyller 50 år. **Födelseort:** Borås. **Klubb:** Borås FK. **Sport:** Ridsport, fälttävlan. **OS:** 2008: Individuellt: Inget resultat. Lag: Fyra.

Viktoria Carlerbäck hade tillhört Sverigeeliten länge, men det var först 1988 i Hongkong som OS-chansen kom. En meriterande världscupseger i Malmö var avgörande för uttagningen. I OS inledde Carlerbäck lovande, men inför hoppningen visade sig hennes häst Bailys Geronimo kräva behandling. Därmed var det kört, då detta inte är tillåtet under tävling Carlerbäck driver hästgården Stora Bygd utanför Borås och också varit aktiv som instruktör och landslagsledare. Vilka egenskaper en fälttävlansryttare ska ha svarar Viktoria: Lugn och metodiska och förmåga att jobba långsiktigt. Egenskaper hos hästen? Hellre en häst som tvekar än en som helt saknar självbevarelsedrift. Det blir farligt om hästen är för kaxig. Förutom OS har Viktoria Carlerbäck deltagit i två VM, två EM och flera världscupfinaler.

1 feb BENGÅKE BENGTS-SON fyller 85 år. **Födelseort:** Göteborg. **Klubb:** Göteborgs RK. **Sport:** Rodd. **OS:** 1960: Åtta med styrman: Oplac.

I Rom 1960 ingick Bengt-Åke Bengtsson i åttan med styrman som blev utslagen. Med i båten satt också Lars-Erik Gustafsson. Ingen av de svenska båtarna lyckades nå semifinal – ett öde man delade med ytterligare 11 nationer av de 32 som prövade lyckan. Övriga i båten var Rune Andersson, Kjell Hansson, Ralph Hurtig, P-O Hedenberg, Åke Berntsson och Ulf Gustavsson. Coxjobbet delades av Ove Lostad och Sture Baatz.

1 feb MARTIN LIDBERG fyller 50 år. **Födelseort:** Farsta. **Klubb:** Spårvägens BK. **Sport:** Brottning, grek-rom. stil. **OS:** 1996: –82 kg: 6:a. 2000: –85 kg: 7:a. 2004 –96 kg: 18:e.

Av brottarbröderna Lidberg – Martin och Jimmy – är storebror Martin den mest kände. Men i olympiska sammanhang lyckades lillebror med något Martin aldrig fick till – att ta OS-medalj (brons 2022). Martins olympiska meriter är med tanke på hans övriga många framgångar ganska blygsamma. På tre OS-starter blev det som bäst 1996 en sjätteplats. Han var då i mycket god form och gjorde en stark semifinal mot dubbla världsmästaren och blivande OS-mästaren Hamza Yerikaya, Turkiet. Avgörandet kom först efter förlängning. Prestationen blev inte sämre av att Lidberg hade stora besvär med en

armbåge. En skada han ådrog sig i en tidigare segermatch mot amerikanen Henderson. Just den triumfen har för eftervärlden – ironiskt nog – blivit Lidbergs mest ihågkomna OS-insats. Dan Henderson blev senare i karriären ett stort namn inom MMA. I övrigt är Martin Lidbergs brottningskarriär fylld av tunga meriter: VM-guld (2003) och EM-guld (2000, 2004). Efter tiden som tävlingsbrottare har Martin Lidberg gjort sig känd som en tuff fystränare (bl a för ishockeyspelaren Peter Forsberg) och som TV-kändis i program som "Let's dance". Bröderna Lidbergs karriärer har skildrats i boken "Brottarbröder" (2020) och i dokumentärfilmen "Jimmy the wrestler" (2021).

5 feb TOIVO ÖHMAN fyller 90 år. **Födelseort:** Boden. **Klubb:** Stockholms KK. **Sport:** Simhopp. **OS:** 1952: Höga hopp: 16:e. 1960: Höga hopp: 12:a.

Toivo Öhman var med som 18-åring i Helsingfors 1952 och kom där på plats 16 i höga hopp. Vann gjorde den amerikanske läkaren (med koreanska rötter) Sammy Lee som därmed försvarade sitt guld från 1948. Toivo var också med i Rom 1960 och då blev han 12:a efter att ha nått till semifinal och där fått poängen 89,50 – fyra poäng upp till finalplats. Amerikanen Webster vann med futtiga 0,41 poäng före landsmannen Tobian. Mest minne av Toivo har vi dock från 1972 då han kommenterade simhoppningen i TV. Ulrika Knapes guldhopp i München

lördagen den 2 september 1972... Vilken prick!

5 feb ALF PETERSSON fyller 90 år. **Födelseort:** Helsingborg. **Klubb:** IFK Helsingborg. **Sport:** Friidrott, löpning 400 m. **OS:** 1960: 400 m: Oplac. 4x400 m: Semifinal.

1960 var Alf Petersson med i Rom på 400 m där han gick vidare från försöksheat som segrare med tiden 48,3 före Brightwell (GBR) och Gratjev (Sovjet). Alf, som hade problem med sitt ena knä, avstod sedan start i mellanheat för att vara utvilad till långa stafetten där Sverige gick vidare som trea från försöken på tiden 3.10,7 (bara 0,3 sekunder efter segrande USA) och efter att ha slagit Tjeckoslovakien och Sovjet. I semifinalen hade Sverige otur då Alf som slutman blev hindrad i växlingen av en i vägen liggande Keith Gardner från Antillerna. Hans-Olof Johansson, Per-Owe Trollsås (1933–2000) och Lennart Jonsson fick se Affe komma i mål på 3.10,9 – en dryg sekund från finalplats dit endast sex lag var med på den tiden. USA vann båda nämnda heat, 3.10,4 resp. 3.08,4 för att sedan också vinna finalen på världsrekordet 3.02,2.

11 feb MATHIAS FREDRIKSSON fyller 50 år. **Födelseort:** Uddevalla. **Klubb:** Häggenäs SK/Östersunds SK/Axa SC. **Sport:** Längdskidpr. **OS:** 1994: 30 km (f): 23:e. 1998: 50 km (f): 20:e, stafett 4x10 km: 4:a. 2002: 10 km (k)+10 km (f) jaktstart: 27:e, 50 km (k): 29:e, stafett 4x10 km: 13:e. 2006: 15

km (k): 13:e, Skiathlon 30 km: 15:e, 50 km (f) masstart: 10:a, 4x10 km: 3:a.

Mathias Fredriksson hade en mycket lång och framgångsrik skidkarriär. Han tog sitt första av totalt 16 individuella SM-guld 1995 och det sista 2008, och han vann ytterligare tre i stafett. I Världscupen vann han nio segrar och var totalsegrare 2002/03. Men i de stora mästerskapen fick han aldrig riktigt till det. På fyra olympiska spel blev det "bara" ett stafettbrons. Han fick den gången (2006) förtroendet att köra slutsträckan, men förlorade spurtduellen om silver mot Tobias Angerer. I VM var han mer lyckosam och bärgade hem två silver (15 km och stafett) och ett brons (stafett). Han är bror till skidåkaren Thobias Fredriksson.

16 feb LARS SVANTESSON fyller 90 år. **Födelseort:** Borås. **Klubb:** IF Elfsborg. **Sport:** Simning. **OS:** 1952: 100 m: Oplac. 4x200 m: 4:a.

I Helsingfors 1952 simmade Lars Svanteson 100 m fritt på 61,4 vilket gav honom placering 37. 61 simmare från 33 nationer startade och Scholes från USA vann på 57,4. Lars var också med och simmade final i lagkappen 4x200 m, där Sverige kom 4:a på tiden

8.46,8. Lars var med i finalen som reserv för Rolf Olander (som simmat i försöksheatet) och hade 2.15,2 på startsträckan på bana tre. Göran Larsson simmade på 2.11 och Per-Olof Östrand hade 2.09 på sin sträcka och när Olle Johansson inte till brons. Fransmannen Boiteux på bana två gick förbi med en knapp sekund. USA och Japan var ohotade etta och tvåa i mål.

17 feb CARINA GÖRLIN-MORLAND fyller 60 år. **Födelseort:** Borlänge. **Klubb:** Hudiksvalls IF. **Sport:** Längdskidor. **OS:** 1992: 5 km (k): 14:e, 15 km (k): 23:e, Jaktstart, 5 km (k)+10 km (f): 23:e. Stafett 4x5 km: 7:a.

Carina fväste upp Borlänge men tävlade för Hudiksvalls IF när hon 1992 var med i Albertville. På 5 km (också första delen i jaktstartstävlingen) i ymnigt snöfall och plus 1,5 grad nådde hon sin bästa placering, 14:e och näst bästa svenska efter Marie-Helene Westin, medan placeringarna i jaktstarten vars moment två var på 10 km och på 15 km båda blev 23:a. På 15 km blev "Billan" Westin bäst av svenskorna och åkte i mål som 10:a. Efter Carina kom Magdalena Forsberg (då Wallin) som blev 26:a och Lis Frost som blev 31:a. Lukkarinen, Finland, vann 5 km medan ryskan Jegorova (tävlade för EUN) vann jaktstarten och 15 km. Carina ingick också i stafettlaget 4x5 km där Sverige kom 7:a i kraftig snöyra och tio minusgrader. Hon körde första sträckan och

sedan åkte också Magdalena, Karin Säterkvist och "Billan" Westin. Vann gjorde EUN (Sovjet).

17 feb MONICA ÄIJÄ-LENNIN fyller 60 år. **Födelseort:** Abisko. **Klubb:** Gällivare SK. **Sport:** Alpin. **OS:** 1988: **Storslalom:** Diskv. **Slalom:** diskv.

Monica var med i Calgary 1988. Hon startade i slalom och storslalom men hon åkte ur i första åket i båda tävlingarna – ett öde hon i slalom delade med 14 andra åkare, bl.a. Kristina Andersson. I andra åket bröt elva åkare och däribland de andra två svenskorna Camilla Nilsson (som låg 2:a efter första) och Catharina Glassér-Bjerner. Av 57 startande fullföljde bara 18. I storslalom var det 16 åkare som bröt i första åket medan tre blev diskvalificerade. I andra bröt ytterligare 16 bl a Camilla och Catharina. Kristina var en av 29 som fullföljde och hon kom 22:a. Vreni Schneider från Schweiz vann båda tävlingarna.

17 feb ANNA HERMANN-HILTON fyller 60 år. **Födelseort:** Lidköping. **Klubb:** Lidköpings RK. **Sport:** Ridsport, fälttävlan. **OS:** 1992: Individuellt: 43:e, Lag: 11:a.

Anna tävlade med hästen Malacky. Ekipaget kom på plats 43 (av 82 startande) och ingick också i laget som kom 11:a (de tre främsta sammanlagt räknades). Övriga svenskar var Peder Fredricson på Hilly Trip (14:e ind.), Erik Duvander/Saucy Gift (57:a) och Staffan Lidbeck/Bernhardino. Anna kom 11:a i dressyrmentet och var där bäst av svenskarna. I andra dagens terrängritt råkade Anna ut för ett fall vilket även drabbade Erik. Staffan utselöts sedan hans häst visat sig vara halt efter terrängundan. I den avslutande banhoppning kom Anna Hermann-Hilton 24:a på tio fel. Matthew Ryan vann guld och hans Australien lagtävlingen före Nya Zeeland.

17 feb MARKUS ANDERSSON fyller 50 år. **Födelseort:** Handen. **Klubb:** Upsala CK. **Sport:** Cykel. **OS:** 1996: Landsväg: 55:e.

Det var osäkert i det sista om Markus skulle få en OS-chans. Han blev uttagen som femte och siste man i cykeltruppen. På sätt och vis var det inte mer än rätt att Markus fick chansen, då det var han som genom en 18:e plats i föregående VM sett till att Sverige fick full kvotplats i Atlanta-OS. I det olympiska landsvägsloppet hamnade han precis på övre halvan bland av de 116 som tog sig i mål. 67 tävlande bröt. Bästa svenskar var Michel Lafis på 34:e plats och Glenn Magnusson 35:a.

20 feb ANDERS JONELL fyller 50 år. **Födelseort:** Skövde.

Klubb: IFK Falun. **Sport:** Skidor, freestyle. **OS:** 1994: Puckelpist: 11:a.

När Anders Jonell väl bestämde sig för att satsa på sin sport gjorde han det till hundra procent. Blott fyllda 16 år sökte han sig till La Plagne i Frankrike där många av de främsta puckelpiståkarna höll till. Därefter blev det skidgymnasiet i Järpen. Genom sin OS-start uppnådde han ett stort mål. "Det var fantastiskt att få tävla för Sverige och känna att jag kunde hantera pressen man utsattes för" har Jonell berättat. Där och då var han besviken över resultatet, men med några års distans sade han sig vara "mer nöjd". Anders Jonell beskriver sig själv "definitivt som en träningsprodukt mer än en talang".

26 feb JOHNNY HÖGLIN fyller 80 år. **Födelseort:** Storfors. **Klubb:** Karlstads SK. **Sport:** Skridsko. **OS:** 1968: 10 000 m: 1:a, 1 500 m: 5:a, 5 000 m: 5:a. 1972: 1 500 m: 9:a, 5000 m: 12:a.

Liksom OS-vinnaren på 10 000 meter 1964, Jonny Nilsson, härstammade Johnny Höglin från Värmlands Bergslag (Nykroppa). Medan Filipstads-

födde Nilsson var etablerad i världstoppen vid tiden för sitt OS-guld var Höglins seger en av de stora sensationerna i skridskons olympiska historia. Men Höglin var i fin när i Grenoble. Detta trots sjukdom under uppladdningen innan mästerskapet. Hans tid på 1 500 meter var blott två tiondelar från silver, men räckte bara till femte plats. Så kom det avslutande 10 000 meter där favoriten och vinnaren på 5 000 meter, Norges Fred Anton Maier, tog sig i mål på 15.23,9, endast 3,5 sekunder över sitt eget världsrekord. Det borde normalt ha räckt till guld. Men i sjunde par riktade Höglin sitt varvschema mot Maiers tid. Få trodde att svensken skulle hålla distansen ut. Johnny hängde dock i, varv efter varv, kilometer efter kilometer. In på sista varvet hade han ledningen med en sekund. Men Maiers sista runda hade varit stark. Höglin gav allt och höll undan – med tre futtiga tiondelar. Det blev ett OS till och in hopp i en kortlivad proffscirkus, men Höglins höjdpunkt var och förblev Grenoble 1968.

26 feb LARS ÅKESSON fyller 60 år. **Födelseort:** Malmö. **Klubb:** Malmö KK. **Sport:** Konståkning. **OS:** 1984: 17:e.

Lars kom på 17:e plats av 23 startande i herrarnas konståkning. Om Lars och Catarina Lindgren (som kom 20:e i damtävlingen) står följande kommentar i OS-boken: våra åkare samlade sig trots diverse konstigheter från förbundshåll och de hade båda säkerligen förbättrat placeringarna om de

kunnat planera sin säsong utan den irritation som hela tiden låg i luften. Amerikanen Scott Hamilton respektive östtyskan Katarina Witt lade beslag på guldmedaljerna.

26 feb ELISABETH LJUNG-GREN-MORRIS-ELENBRING fyller 75 år. **Födelseort:** Stockholm. **Klubb:** SK Neptun. **Sport:** Simning. **OS:** 1964: 400 m: Opl. 1968: 400 m: 8:a, 800 m: 10:a, 4x100 m: 11:a.

Ljunggren var en av de stora kvinnliga simprofilerna under 60-talet. En allroundsimmare som hade sin styrka på längre distanser. 1968 var OS-året hon var som bäst. Det blev final på 400 m frisim, även om det kom att sluta med en jumboplats med tiden 4.53,8. USA dominerade med plattssiffrorna 1–2–4. Elisabeth hade endast en europé framför sig, östtyskan Wetsko. På 800 meter klockades hon för 10.07,5 och slutade tia. Under karriären blev det totalt Elisabeth tolv individuella SM-guld.

26 feb MARTIN JOHANSSON fyller 50 år. **Födelseort:** Malmö. **Klubb:** SK Skrinaren, Malmö. **Sport:** Skridsko. **OS:** 1994: 500 m: 7:a, 1 000 m: 17:e. 1998: 500 m: 20:e, 1 000 m: 12:e. 2002: 500 m: 21:e, 1 500 m: 9:e, 1 000 m: diskv.

Johansson blev förste svensk att tävla olympiskt i short track. Martin hade börjat som hockeyspelare och sedan testat på vanlig hastighetsåkning innan det blev short track. Det kom att bli inte mindre än tre OS-startar. Resultatmässigt

bäst gick det i Lillehammer, då det blev tredje plats i B-finalen och totalt sjunde plats. Mest meriterande är tre femteplatser i VM 1994 resp 1997. Han har också ett silver och ett brons från hemma-EM 1997. Säsongen 2002 rankades han som trea i världen på 1000 meter. Vid OS samma år diskades han i försöken på paraddistansen.

28 feb ULF NILSSON fyller 75 år. **Födelseort:** Göteborg. **Klubb:** Göteborgs KSS. **Sport:** Segling, Flying dutchman. **OS:** 1972: 12:a.

Förväntningarna var inte särskilt stora på Ulf och hans parhäst Peter Kolni. I första delseglingen gick också det mesta snett och svenskarna slutade först på 21:a plats. Men det kom att bli bättre. I andra seglingen blev det åttonde plats före bl.a. de tre blivande medaljörerna. Avslutningen med en fjärde plats visade också klass. En diskvalificering i sjätte seglingen ställde dock till det, så att de i sammandraget var tvungna att räkna med den svaga öppningen.

28 feb KJELL ISAKSSON fyller 75 år. **Födelseort:** Härnösand. **Klubb:** Sundbybergs IK, Österhaninge IF. **Sport:** Friidrott, stavhopp. **OS:** 1968: 10:a. 1972: Oplacerad. 1976: Oplacerad.

Kjell Isaksson hade världsrekordet i stavhopp utomhus under några månader 1972. Han hade världsrekordet inomhus i tre omgångar 1970–1972. Han innehade europarekordet åren 1972 till

1975 och det svenska rekordet 1968 till 1983. "Isak" tog silver i EM 1969 och 1971 och två silver vid EM inomhus 1970 och 1971. Vid OS 1972 i München var han skadad och lyckades inte ta sig till final. Inte heller i Montreal fyra år senare blev det någon placering. OS var inte Isakssons grej!

1 mars LARS JOHANSSON fyller 70 år. **Födelseort:** Kristinehamn. **Klubb:** Kristinehamns SS. **Sport:** Segling, 470. **OS:** 1976: 20:e

Lars tävlade i den nya OS-klassen 470 tillsammans med brodern Olle (född 1957), som var rorsman. Denna tvåmans centerbordsjolle har fått sitt namn av att båten är 470 cm lång. Kristinehamnsbröderna inledde fint (S117 på storseglet) med en 8:e- och en 7:e-placering men tyvärr blev de diskvalificerade i den andra seglingen och det satte tydligen sina spår. Avslutningen 25–12–17–17–17 gav totalt platsen 20:e. Västyskland med Hübner som rorsman vann före Spanien och Australien.

1 mars MAGNUS SVENSSON fyller 60 år. **Födelseort:** Tranås. **Klubb:** Leksands IF. **Sport:** Ishockey. **OS:** 1994: 1:a.

"Sigge" Svensson var en offensiv och målfarlig back, bättre i offensiven än i defensiven. Den Smålandsfödde (Säby utanför Tranås) publikfavoriten plockade 313 poäng (115+198) på 527 matcher för Leksand i Elitserien. Hans skridskoåkning, skott och klubbhantering var av utmärkt klass. Svensson

vann VM-guld och blev vinnare av Svenska Dagbladets Guldmédalj 1987. Sju år senare spelade han en huvudroll när Tre Kronor vann sitt första OS-guld. Magnus sköt mål i såväl kvartsfinal och semifinal. I finalen mot Kanada stod han för den sena svenska kvitteringen till 2–2. I den avgörande straffläggningen både nåtade och missade leksingen sina straffchanser, Sammantaget var han en av det främsta i guldlaget. Vid VM 1994 utsågs ”Sigge” till VM:s bästa back. Totalt blev det 37 tävlingsmatcher (14 mål); 106 övriga landskamper (12) och 3 matcher (0) mot B-landslag och kombinationslag. Svensson spelade två säsonger i NHL, i Florida Panthers., och dessutom i tre schweiziska klubbar: Lugano, Davos och Rapperswil-Jona.

5 mars DANIEL BIRGMARK fyller 50 år. **Födelseort:** Göteborg. **Klubb:** GKSS. **Sport:** Segling, finnjolje. **OS:** 2004: 14:e. 2008: 4:a. 2012: 9:a.

Karriären började med laser, att det blev OS-start i finnjolje berodde mest på att Birgmark förlorade kvalet i laser mot Karl Suneson. Så första OS-starten var mest att se och lära. Snart nog etablerade sig Birgmark i världseliten i sin nya klass. Det blev ytterligare två OS-startar och siktet var inställt på medalj. Som närmast var det i Kina 2008, försmädligt nära. En placering bättre i det avslutande medaljracet hade räckt för brons. Tredjeplatsen gick i stället till fransmannen Guillaume Florent. I delsegling-

arna noterade Birgmark en seger och två tredjeplaceringar. I London-OS skrev hemmaseglaren Ben Aisley OS-historia genom att bli först med att ta medalj i fem olika OS. Birgmark hade den här gången en för ojämn serie för att på allvar konkurrera, även om han vann det fjärde racet.

7 mars PER-ANDERS von SCHEELE – tidigare PERS-SON fyller 70 år. **Födelseort:** Asarum. **Klubb:** Lidingsö RK. **Sport:** Kälksport, bob. **OS:** 1988: Tvåmansbob: 14:e.

Per-Anders var förare och klubbkamraten Rolf Åkerström bromsare i tvåmansboken. Av 41 ekipage kom de två på en fullt godkänd 14:e plats (3.59,09) och slog bl a IOK-ledamoten Prins Albert från Monaco som kom 25:a. Väderproblem gjorde att de två första åken kördes i månggradig värme (+ 6 och + 14 grader) medan de två avslutande på grund av blåst (och därmed sand i banan) fick skjutas upp en dag och sedan kördes i minusgrader. Vann gjorde paret Kipurs/Kozlov från Sovjet (på 3.53,48) sedan storfavoriten och regerande guldmedaljören Hoppe (förare) från DDR misslyckats i ett av de fyra åken. Per-Anders och Rolfs plac och tider/åk: 16–58,40; 14–59,99; 17–60,99 samt 13–59,71.

7 mars MARIA LINDSTRÖM fyller 60 år. **Födelseort:** Västervik. **Klubb:** Trollbäckens TK, Tyresö. **Sport:** Tennis. **OS:** 1992: Dubbel: 17:e.

Maria spelade dubbel i par med

Catarina Lindqvist i Barcelona 1992. Det blev förlust i första omgången mot Claudia Chabalgoity/ Andrea Vieira från Brasilien som vann med 6–2, 7–6. Som singelspelare var hon som bäst rankad 87. Största framgångarna hade hon i dubbel med två WTA-titlar. Hon slutade som aktiv vid millenieskiftet, men fortsatte arbeta inom tennisen som tränare.

7 mars JONAS NILSSON fyller 60 år. **Födelseort:** Hedemora. **Klubb:** Särens IF. **Sport:** Alpin. **OS:** 1984: Slalom: 4:a. 1988: Slalom: 6:a, storslalom: 21:e. 1992: Slalom: 8:a.

Jonas var med i tre raka OS 1984–92. Han kom 4:a i slalom i Sarajevo, 6:a i Calgary och 8:a i Albertville. I sin OS-debut gjorde Jonas ett i det närmaste perfekt första åk. I andra åket fick han trubbel med glasögonen och missade medalj med futtiga 5/100. 1988 i Calgary låg Jonas tvåa efter första åket, men kom att sluta sexa. Snabbast i andra var Ingemar Stenmark som därmed blev 5:a. Italienaren Alberto Tomba vann både slalom och storslalom. I Albertville blev Jonas 8:a och även denna gång blev han slagen av en svensk – Thomas Fogdö kom 5:a.

Jonas Nilssons största framgång var annars det sensa-

tionella VM-guldet i slalom 1985. På meritlistan finns också två segrar i världscupen.

7 mars ANDERS CHRISTENS-SON fyller 50 år. **Födelseort:** Strövelstorp. **Klubb:** Ängelholms RK. **Sport:** Rodd, lättvikt. **OS:** 1996: Dubbel-sculler: 6:a.

Förväntningarna var stora på Christensson och hans partner Mattias Tichy efter att de i den lätta dubbelscullern varit tvåa på VM. I OS vann svensparet såväl i försök som semifinal. Finalen slutade dock med en jumboplats. Anders är en del av lättviktsroddens innersta krets, familjen Knejp. Han är gift med Kristina Knejp och sväger till Monika Knejp, bägge olympier 1996, där svärfar Jan var förbundskapten.

12 mars JERRI BERGSTRÖM fyller 60 år. **Födelseort:** Solna. **Klubb:** Stockholms AF. **Sport:** Fäktning, värja. **OS:** 1984: Individuellt: 21:e. lag: 5:a. 1988: Ind.: 6:a, lag: 8:a. 1992: Lag: 8:a.

Jerri värjefäktade i tre raka OS 1984–92. I Los Angeles blev han 21:a individuellt och femma i lag tillsammans med Kent Hjerpe, Jonas Rosén, Björne Vaggö och Greger Forslöw. Bergström var med i samtliga sex matcher: Kuwait (9–2),

Schweiz (8–4), Korea (3–7), Italien (2–9) och Storbritannien (8–4) och Kina (8–6). 1988 i Seoul kom Jerri sexa individuellt efter att i kvartsfinal förlorat mot guldvinnande Arnd Schmitt, Västtyskland. I lagtävlingen kom Sverige åtta sedan Sovjet vunnit kvartsfinalen med 9–5. Förutom Jerri ingick i laget: Johan Bergdahl, Otto Drakenberg, Ulf Sandegren och Peter Vánky. 1992 i Barcelona var Jerri endast med i lagtävlingen, där det på nytt blev en åttondeplats. Han deltog i fyra matcher. I övrigt bestod laget av: Mats Ahlgren, Tomas Lundblad, Ulf Sandegren och Peter Vánky. I kvartsfinalen blev det förlust med hela 9–1 mot EUN (Sovjet). Och i placeringsmatcherna blev Italien och Kanada för svåra.

12 mars MAGNUS KNUTS-SON fyller 60 år. **Födelseort:** Vänersborg. **Klubb:** Örebro-cyklister. **Sport:** Cykel. **OS:** 1984: Lagtempo: 5:a.

Magnus var med i lagtempo i Los Angeles 1984, där Sverige kom 5:a. I laget som körde 100 km på Artesia Freeway fanns också Bengt Asplund, Håkan Larsson och Per Christiansson. Italien vann på 1.58,28 motsvarande en snittfart på 50,6 km/timmen. Sverige hade 2.04,46 och besegrade alla övriga 24 lag utom Schweiz, USA och Holland. Snacket innan och efter handlade mycket om cyklarna. Italien och Schweiz använde en variant med helgjutna hjul både fram och bak medan Sverige körde på en småländsk nyhet med 24-tumshjul. Sverige var 5:a vid vändningen, tappade sedan till

Jugoslavien men spurtade bra och återtog placeringen.

12 mars MATTIAS RAHM fyller 50 år. **Födelseort:** Lerum. **Klubb:** GKSS. **Sport:** Segling, 470. **OS:** 2000: 12:a.

Det var väldigt mycket upp och ner för Rahm och hans partner Johan Molund i OS-seglingarna. Ett tag såg det lovande ut efter att de mitt i tävlingen haft placeringarna 2–1–4 (även om en dipp 29:e plats också ingick i sviten). Avslutningen var för svag för att kunna konkurrera: 19–20–15. Rahm kom 2007 att segla Americas Cup som andre styrman på Victory Challenge. Han har också haft stora framgångar inom matchracing. På meritlistan fanns från tidigare två VM-guld i E-jolle (1994) och VM-silver (1999) och brons i 470 (1998).

14 mars MAGNUS AUGUSTSSON fyller 50 år. **Födelseort:** Kungälv. **Klubb:** GKSS. **Sport:** Segling soling. **OS:** 2000: 7:a

Johan Barne gjorde nu sin tredje OS-start. Med sig hade han Hans Wallén som rorsman – och just Magnus ”Mango” Augustsson. Sjundeplatsen var Barnes näst bästa. Augustsson blev senare en havskappseglare av rang och tävlade i Americas Cup. Han blev också uppmärk-

sammad 2014 då han genom ett rådigt ingripande räddade en fyraårig flicka från att drunkna. Flickan hade ramlat ner i en trettio centimeter bred springa mellan bryggan och färjan. Året innan hade var han med om en annan incident. Under en träning utanför San Francisco kapsejsade svenska Americas Cup-båten Artemis utanför San Francisco under träning. En i besättningen förölyckades – brittiske OS-medaljören Andrew Simpson. Han satt fast under båten och kunde inte fås loss. Augustsson var den som hittade honom.

16 mars TORSTEN

SAMUELSSON fyller 85 år.

Födelseort: Transtrand. **Klubb:** Sälens IF. **Sport:** Längdskidor. **OS:** 1964: 30 km: 9:a.

Samuelsson var med i Innsbruck 1964 på tremilen där han kom 9:a på 1.33.07,8. Premiärloppet i Seefeld vanns av favoriten Eero Mäntyranta med dryga minuten före Harald Grønningen, Norge. Av 69 startande gick Torsten ut som nr 14 och förutom Eero, Harald, Janne Stefansson (4:a på 1.32.34,8) Sixten Jernberg (5:a 1.32.39,6) och Assar Rönnlund (7:a 1.32.43,6) blev han bara slagen av Vorontjikin, Sovjet (3:a), Laurila, Finland (6:a) och Östby, Norge (8:a-1.32.54,6). Det gick snabbt denna dag, Eeros segertid 1.30.50,7 betydde skidhistoriens snabbaste tremil.

17 mars LISE-LOTTE DJERF

fyller 60 år. **Födelseort:** Huskvarna. **Klubb:** Lindome BK, Mölndal. **Sport:** Bågskytte. **OS:** 1992: 28:e, lag: 5:a.

Lise-Lotte var med i bågskytte i Barcelona 1992. Det var nära att hon var med och ställa till med en jätteknull. I lagtävlingen tävlade hon tillsammans med Kristina Persson och Jenny Sjöwall. I kvartsfinalen väntade storfavoriten Sydkorea. Det blev 240–240. Särskjutning kom att avgöra. Den slutade 27–25 till de blivande slutsegrarnas fördel. Så nära var det. I den individuella tävlingen kom Lise-Lotte 27:a. Hon var en av 32 som kvalificerade sig till 1/16-final genom att i kvalronden skjuta 1.275. I utslagningsmatch mötte hon brittiskan Alison Williamson, som vann med 107–97.

22 mars PER-ERIK EKLUND

fyller 60 år. **Födelseort:** Bromma. **Klubb:** AIK. **Sport:** Ishockey. **OS:** 1984: 3:a.

Ännu inte 21 år fyllda var Per-Erik Eklund Tre Kronors bäste forward vid OS i Sarajevo 1984. Med sin fina teknik och förmåga att hitta luckor var stockholmaren den drivande kraften i Sveriges bästa kedja, den med Jens Öhling, Eklund och Peter Gradin. Per-Erik stod för åtta poäng (två mål) på sina sju matcher. Han var snart förlorad för AIK och svensk ishockey. 1985 klev Eklund över till NHL, där det 1985–94 blev spel i Philadelphia Flyers, 1994 i Dallas Stars. Totalt 530 NHL-matcher/416 poäng. Elitkarriären avslutades sedan i Leksands IF 1994–99. I Tre Kronor blev det 63 tävlingsmatcher (9 mål) och 63 övriga landskamper (10). VM-guld 1991, EM-guld 1990. Och ett SM-guld med AIK 1984. Eklund tilldelades Guldpucken 1984.

22 mars MARTINA FORTKORD

fyller 50 år.

Födelseort: Stockholm. **Klubb:** Saltsjöbadens SLK. **Sport:** Alpin. **OS:** 1998: Storslalom: 14:e. Slalom: diskv.

Martina Fortkod var en av tre svenskor som startade i storslalom. Anna Ottosson slutade sju och Pernilla Wiberg elva. Martina körde upp sig ett antal placeringar i andra åket. Sammanlagt var hon 5,76 sekunder efter vinnaren Deborah Compagnoni, Italien. I slalom hakade det upp sig för Martina i första åket, hon tog sig i mål men det fanns ingen anledning att köra det andra. Under karriären gjorde hon 95 starter i Världscupen. Den första var faktiskt i störtlopp 1995. Som bäst var hon i storslalom. OS-säsongen 1997–98 inledde hon med sin enda pallplats i Världscupen, i Tignes. Den följdes upp med en sjundeplacering i slalom samma höst. 10:e plats i storslalom i VM 1996 är bästa mästerskapsinsatsen.

23 mars MIKAEL HJÄLM

fyller 60 år. **Födelseort:** Huddinge. **Klubb:** Modo AIK. **Sport:** Ishockey. **OS:** 1984: 3:a. 1988: 3:a.

Hjälml var med om ta hem två OS-brons. Vid båda tillfällena lyckades Hjälml bättre i rollen som grovjobbande forward, än som poängplockare. Annars visade Södertäljefödde Michael, men med ångermanländska KB65 som moderklubb, inledningsvis hos MoDo stora talanger som poängkung. Snart nog var det dock hans allroundkunnighet som kom i första rummet. Hjälml kom att spela sammanlagt 446 elitseriematcher för MoDo, IF Björklöven och Rögle BK 1981–96 och plockade 352 poäng (149 mål). I Tre Kronor blev det totalt 35 tävlingsmatcher (5 mål) och 68 övriga landskamper (16). Där till SM-guld med IF Björklöven 1987.

26 mars BO BERGLUND

fyller 75 år. **Födelseort:** Stockholm. **Klubb:** Brunnsvikens KK. **Sport:** Kanot. **OS:** 1972: K-2 1000 m: Semifinal.

Bo är son till Hans Berglund, guldvinnare i K-2 1000 m, London 1948. Nu fick Bo, i par med Berndt Andersson, chansen på samma distans. Meningen var annars att Rolf Peterson och Lasse Andersson skulle ha representerat Sverige. Men då "Snickar-Lasse" helt tappat formen snabbkomponerades en ny besättning. Berglund/Lars Andersson hade

knappt hunnit träna ihop. En finalplats var aldrig nära. Det blev inga fler OS-startar för Bo, däremot många flera OS i egenskap av läkare. 1995 tog han över som chefläkare inom SOK.

27 mars MARIANNE WEINÄS

fyller 60 år. **Födelseort:** Västra Frölunda. **Klubb:** S 02, Göteborg. **Sport:** Simhopp. **OS:** 1984: Höga hopp.

Marianne föddes i Göteborg 1963 och tävlade där för S02 i simhopp. 1984 var hon med i Los Angeles i höga hopp där hon kom 14:e på poängen 327,66 – 14 poäng från finalplats. Finalen vanns av Jihong Zhou från Kina före Michele Mitchell, USA. Tine Tollan, Norge, gick till final som 12:a (341,31) och det blev också hennes placering i finalen.

Marianne växte upp med simhoppning. Mamma Gunnell var Ulrika Knapes tränare. Fadern Lars-Erik hörde till sportens göteborgska pionjärer på 1930-talet.

29 mars THOMAS GUSTAFSSON-MORGHULT

fyller 75 år. **Födelseort:** Stockholm. **Klubb:** Djurgårdens IF. **Sport:** Kålkåkning. **OS:** 1972: Fyramannabob: 11:a.

Thomas Gustafsson ingick i entusiasterna Carl-Erik "Jätten" Erikssons team i japanska Sapporo. Övriga var Tom Mentzer och Jan Johansson.

Det opålitliga vädret gjorde tävlingarna chansartade. När de fem-sex första kålkarna hade åkt lade sig snön i drivor på isen. Svenskarna var bland de som drabbades. Men det var problem också med materialet. För hårt stål i medarna gjorde att glidet inte var det bästa. Det hela slutade med 11:e plats bland 18 startande lag. Till nästa OS satsade Eriksson på ha omskolade sprinterlöpare med sig i kälken. Det blev inte bättre, utan slutade med 16:e plats.

29 mars ÅKE SVENSON

fyller 70 år. **Födelseort:** Uppsala. **Klubb:** IFK Kristinehamn. **Sport:** Friidrott, löpning medeldistans. **OS:** 1976: 800 m: Oplac. 1500 m: Oplac.

I svensk konkurrens var Åke Svenson dominerande. Han hade det svenska rekordet på 800 meter från 1973 till 2003. Bland de långsta perioder som någon har innehaft ett svenskt friidrottsrekord. Han vann SM både på 800 (2 ggr) och 1500 m (2). Hans bästa notering på 800 m var 1.45,94. I OS 1974 gjorde Åke en svag insats på specialdistansen (1.48,9) och försvann som fyra direkt i försöken. Inte heller på 1500 m gick det något vidare, även om Åke blev bäste svensk. Ulf Högberg blev tacklad av en haitier och fick därför över tre sekunder sämre tid än Åke – 3.44,42 resp 3.47,96.

29 mars JOHAN PETERSSON

fyller 50 år. **Födelseort:** Karlshamn. **Klubb:** GWD Ninden/HSG Nordhorn. **Sport:** Handboll. **OS:** 1996: 2:a. 2000: 2:a.

Den kvicke kantspelaren Johan Pettersson var med och tog två av handbollslandslaget tre OS-silver under Bengt "Benga" Johansson's ledning. I Atlanta var Sverige det genomgående starkaste laget, men en svag öppning ställde till det i finalen mot Kroatien. Johan Pettersson fungerade som kompletmentspelare. I gruppsspelsmatchen mot Kuwait fick han möjlighet att briljera och var lagets bästa målskytt med tio mål (seger 33–18). Totalt blev det 13 mål för honom under turneringen (han spelade också i öppningen mot USA). I Sydney varvades Johan på högerkanten med Pierre Thorsson. Han spelade fyra matcher och svarade för 15 mål. Bland annat fick han förtroendet i gruppsspelsmatcherna mot Spanien och Frankrike. I slutspelskamperna var dock Thorsson förstaval. Pettersson landslagsdebuterade 1993 och avslutade landslagskarriären med EM-spel 2008. Totalt blev det 250

landskamper och 815 landslagsmål. Förutom de två OS-silvren blev det VM-guld (1999), fyra EM-guld, två VM-silver och ett VM-brons.

30 mars: GUNNAR SVENSSON fyller 70 år. **Födelseort:** Karlstad. **Klubb:** Malmenskyttarna, Linköping. **Sport:** Skytte gevär. **OS:** Viltmål: 11:a.

Gunnar tävlade i klassen viltmål i Montreal 1976. 561 poäng av 600 (60 skott på avståndet 50 m-regelbundna lopp) möjliga räckte till plats 11 av 27 startande). Vann gjorde Alexander Gazov, Sovjet, på 579. Karl-Axel Karlsson blev 7:a på 565. Gunnar och Karl-Axel sköt båda 286 i normalloppen (Gazov hade där 287) men tappade i snabbloppen. Tyvärr hade ekonomin satt stopp för en viltskytteledare – därmed rök kanske en poängplats.

31 mars STIG WENNERSTRÖM fyller 80 år. **Födelseort:** Göteborg. **Klubb:** Göteborgs KSS. **Sport:** Segling. **OS:** 1972: Soling: 2:a.

Göteborgaren fick ett internationellt genombrott 1967, när han tillsammans med Jan Lybeck tog EM-guld i starbåt. En titel han också vann 1970, då med Sture Christensson. 1970 var ett strålande år för Stig som också blev världsmästare i soling (Lübeck, Stefan Krook). Soling skulle 1972 ersätta 5,5 som olympisk klass och Wennerström blev ett medaljhop. Detta efter att han klarat av tuffa kvaltävlingar mot övriga svenska solingseglare.

Amerikanen Buddy Melges kom att dominera seglingarna utanför Kiel, och blev tillsammans med sin besättning odiskutabla mästare. Bakom Melges gjorde Wennerström på "Blott XIV" en stabil regatta. Speciellt inledningen med en andra- och en förstaplats var fin. Silvret erövrades med viss marginal. Detta trots att ordinarie gästen Bo Knappe blev magsjuk och missade fyra seglingar (ersattes av reserven Lennart Roslund). Det blev även EM-guld i soling med Krook och Roslund 1975.

AVLIDEN OLYMPIER

BÖRJE SALMING avled den 24 november 2022 i nervsjukdomen ALS, 71 år. Salmings var en av de största inom svensk ishockey. Hans främsta idrottsprestationer utfördes på andra sidan Atlanten med Toronto Maple Leafs. Med landslaget var han med i Canada Cup vid tre tillfällen - det var då Torontopubliken aldrig tycktes sluta jubla vid en spelarpresentation. Ett magiskt ögonblick. Salmings vann VM-silver (1973) och VM-brons (1972). 1992 fick han möjlighet att avsluta sin landslagskarriär med att bli olympier. Börje representerade AIK när han var med i Albertville-OS. Sverige kom femma i turneringen efter 8 matcher. Enda förlusten kom i kvartsfinalen mot Tjeckoslovakien som vann med 3-1. Börje, i tröja nr 21, spelade samtliga matcher och gjorde två mål mot Italien och ett mot Tyskland i gruppspelet samt ett mål mot Finland i placeringsmatch.

Olympisk cocktail – högt och lågt

TEXTER: GÖRAN LÖWGREN, STEN FELDTREICH

Omslagsflickorna

SPORTS ILLUSTRATED är en av världens mest berömda sportmagasin. Få svenska idrottare har förärats en plats på förstasidan. Men det hände redan under tidningens andra utgivningsår, i januari 1955. Då pryds omslaget av truppgymnasterna Doris Hedberg och Maude Karlén. Maude (t.h.) fyllde för övrigt 90 år den 24 november.

Stor ledare kort i rocken

DET FINNS MÅNGA bilder på Pierre de Coubertin. Men det är sällan som mannen som grundade de moderna olympiska spelen syns stående i helfigur. Oftast sitter han eller är porträtterad. På bilden från 1912 syns han med kung Gustaf V. På den märks det att han inte var särskilt välväxt.

Kortare än Napoleon? Mindre än vår nuvarande statsminister? Har det då någon betydelse? Självklart inte. Men nyfikenheten måste stillas. Kungen var en reslig herre, 1.92 m, Napoleon blott 1.68 och Ulf Kristersson uppges vara 1.69. Samtliga är längre än de Coubertin. Baronen ska ha mått 1.62. Så det är inte konstigt att han ser ut att vara kort i rocken jämfört med majestätet.

Lösningso-rienterad hårdrockare

■ Hårdrockaren Alice Cooper var en duktig medeldistanslöpare i sin ungdom och i samband med ett Stockholmsbesök inför en spelning på Stockholms Stadion fick han en guidad tour av Centralföreningens Gunilla Lydén. På Centralföreningens kontor stannade Alice Cooper till vid statyetten Bältesspännaren som är föreningens symbol. Den förställer två kämpar sammanbundna med ett bälte runt bådas midjor. De strider med knivar tills en av dem dödats.

– De strider om en flicka och enligt sägnen dör mannen som flickan ville ha, berättar Gunilla Lydén.

Alice Cooper lyssnar uppmärksam, lägger huvudet på sned och säger:

– Never heard of a threesome? (Hade de aldrig hört talas om en trekant?).

Fäktmästaren skrudad för fest

SCIF – ALLTSÅ SVERIGES CENTRALFÖRENING för idrottens främjande – ställde till med en rejäl baluns på Grand Hotell i Stockholm. Men så fanns det också anledning att fira. Som förening fyllde SCIF ansenliga 125 år och därtill firades Stadions tillblivelse för 110 år sedan. Det var just SCIF som såg till att den olympiska stadion blev till.

Jubileumsgästerna var uppmanade att skrudas sig som förr i tiden. Gamle fäktmästaren Rolf Edling, olympisk guldvinnare i lag 1976 och flerfaldig världsmästare, var en av dem som tog uppgiften på största allvar.

Mamman tar över på SOK-kansli

Rekryteringen av ny generalsekreterare till Sveriges olympiska kommitté gick fort – när processen väl kom igång. Gunilla Lindberg har innehaft posten sedan 1989, men har de senaste 20 åren till fullo ägnat sig åt att arbeta internationellt. Det ska hon fortsätta med.

Efterträdaren Åsa Edlund Jönsson ska däremot vara

baserad på SOK-kansliet på Stadion i Stockholm. Hon har hämtats från Sveriges Television, där hon varit chef för TV-sporten sedan 2016. Edlund-Jönsson tillträder i februari 2023. Gunilla Lindberg kommer att finnas kvar i SOK-styrelsen och där få den passande titeln "Senior Advisor International Affairs".

Inte alls ett lag från nazisttiden

Vad är det här? Ett tyskt juniorlag med glada Hitlerjugend? Nej, nej – bilden föreställer ett lag från Kanada och är tagen redan 1922. Fernie Swastikas ska ha varit namnet på laget. Svastikan har och har haft många betydelser i olika kulturer. Oftast kopplat till solen. I Sverige har den bland annat ansetts som en tursymbol. En svastika finns bland annat som en detalj i utsmyckningen av Stadion i Stockholm.

Det här kan vara nyttigt

att påminna om i tider då Ryssland "kidnappat" bokstaven Z som symbol för den krigiska "specialoperationen" i Ukraina. I Grekland var

Z under 1970-talet en symbol för kampen mot den regerande militärjuntan.

Foto: SCIF arkiv

Tre skrikkande bragdmedaljörer

Nils van der Poel är den tredje hastighetsåkaren på skridsko som förärats Bragdguldet. Den andra som får det främst för en olympisk prestation.

Tomas Gustafsons guld och silver i Sarajevo 1984 räckte inte i jämförelse med Gunde Svans dubbla guld och totalt fyra medaljer. Fyra år senare, då Tomas tog dubbla OS-guld och dessutom vann EM sammanlagt, prisades han.

Jonny Nilsson vann OS-guld 1964, men hade tilldelats Bragdmedaljen

redan året före för sina VM-insatser. På den tiden gick det bara att få medaljen en gång i livet, så 1964 var han inte aktuell.

När Johnny Höglin tog OS-guld 1968 utkonkurrerades han av Toini Gustafsson-Rönnlunds dubbla skidguld. Så klart.

Krigsåret 1941 borde Åke Seyffarth ha varit högaktuell efter att noterat flera världsrekord. Men han var inte ens med i diskussionen. Han hade nämligen under cykelsäsongen ådömts ett disciplinstaff och ansågs därför inte kunna komma i fråga.

Moralen var hög på den tiden. Skidåkaren Alfred "Håsjö" Dahlqvist tilldelades medaljen det året.

SSK-legendar i AIK-dress

AIK är den klubb som bidragit med flest svenska olympiska ishockeymålvakter (manliga). Fem stycken. Djurgården har fyra, IK Göta och Brynäs IF tre. Södertälje SK står överraskande för bara två. Landslagsmålvakter som Thord Flodqvist (bilden) och Kjell Svensson är onekligen starkt förknippade med SSK. "Flodan" spelade 14 säsonger där, och Kjell gjorde 12. Men OS-året 1952 var AIK Flodqvists tillfälliga klubbadress, och 1960 gästspelade Kjell Svensson i Taberg. Även Kjell Svensson spelade ett tag i AIK.

Thord Flodqvist i AIK-tröja.

Dottern spelar i högsta serien

Om Åsa Edlund-Jönsson finns mycket att berätta. Hon kommer från Örnsköldsvik, men spelade inte själv ishockey utan volleyboll och fotboll. I MoDo står däremot numera hennes ena dotter i hockeymålet. Lisa Jönsson, 18, anses vara en av landets mest lovande, är ordinarie i högsta

serien och har med framgång spelat junior-VM. – Mamma satte mig i skridsko-skola då jag var tre år, har Lisa berättat för hockeysverige.se.

Den stora förebilden var Minatsu Murase, "Musse" kallad.

– När jag spelade i AIK var hon det coolaste jag visste då. Hon var jättesnäll. Självklart gillade jag även Henrik Lundqvist, men det gör väl alla?

Att mor och dotter får göra gemensam färd till OS någon gång är fullt tänkbart. Den nya SOK-generalens andra dotter Stina, 15, har basket som favoritsport.

Kallelse till extra årsmöte i Sveriges Olympiahistoriska Förening måndag den 30 januari kl 18

DAGORDNING

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet
2. Fastställande av röstlängd
3. Val av två protokolljusterare att tillsammans med mötesordföranden justera protokollet
4. Val av ansvarig rösträknare
5. Fråga om mötet utlysts på rätt sätt
6. Fastställande av föredragningslista
7. Val av tre ledamöter till valberedning, av vilka en utses till ordförande
8. Val av hedersmedlemmar
9. Information från styrelsen

FÖRSLAG TILL HEDERSMEDLEMMAR

Tommy Wahlsten har skrivit regelbundet i SOF-Bulletinen i 16 år (2007–2022) och ansvarat för jubilarer under vinjetten ”Den Olympiska familjen”. Efter 60 Bulletiner och cirka 800 sidor tackar han nu för sig.

Tomas Persson var vice ordförande i ett år innan han blev ordförande i SOF 2007–2013. Under den tid som Tomas var ordförande hade SOF en kraftig medlemstillväxt.

Håkan Sundström var ordförande under nio år, 2013–2022, näst längst av alla ordföranden i SOF. Endast grundaren Ture Widlund var ordförande längre tid, åren 1986–1999.

Det extra årsmötet kommer att hållas digitalt via Zoom.

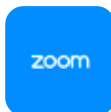
Anmälan sker på mejl till birger.falt@bredband.net

Alla medlemmar som anmäler sig senast 27 januari 2023 kommer att via e-post få en möteslänk till mötet med instruktioner. Länken sänds ut någon dag före mötet.

För deltagande behövs inget eget abonnemang på Zoom, bara en dator, läsplatta eller smartphone med internetuppkoppling.

Eventuella frågor besvaras av **Birger Fält** per mail eller telefon **070-575 74 23**.

Väl mött!

MÅNDAGEN

17

APRIL

Kallelse till ordinarie årsmöte för 2023

Välkommen till SOF:s ordinarie årsmöte den 17 april 2023 kl 18 på restaurang Gröne Jägaren i Stockholm.

Bokslut, övriga årsmöteshandlingar och detaljer kring mötet kommer som vanligt i nästa års Bulletinen, nr 1 2023.

Men anteckna datumet redan nu!

Därför avgick ordföranden

Mårten Hougröm valde att kliva av sitt uppdrag som ordförande i Sveriges Olympiahistoriska förening efter ett styrelsemöte den 29 september 2022.

–Det visade sig att jag och övriga ledamöter i styrelsen hade alltför olika uppfattningar om en för mig angelägen framtidsfråga. Som en konsekvens av detta valde jag dagen efter att lämna uppdraget. Jag hade i det läge som uppstod inte rätt motivation att fortsätta, säger Mårten Hougröm.

Han valdes till ordförande vid SOF:s årsmöte den 7 april i år sedan valberedningen gått bet på att hitta kandidater. Trots att Mårten egentligen inte hade tid, ställde han sig till förfogande. Första september 2022 meddelade han styrel-

sen att han inte hade för avsikt att ställa upp för omval som ordförande.

–Med tanke på de stora svårigheterna att finna en ordförande inför årsmötet 2022 bestämde jag mig redan från början att lämna ett tidigt besked om eventuell fortsättning, säger han.

MÅRTEN HOUGRÖM avslutar dock inte sitt engagemang för SOF. Han utsågs senare av SOF:s styrelse att tillsammans med Tomas Persson (tidigare ordförande i SOF) vara SOF:s representanter i den evenemangsgrupp som samarbetsprojektet Olympiahistoriska Vänner bildat.

Vice ordförande Anders Engström leder nu SOF:s styrelse och styrelsens arbete fram till årsmötet i april 2023.

STEN FELDREICH

Många nya på Facebook

Sveriges Olympiahistoriska förening finns sedan nio år tillbaka på den sociala medie-plattformen Facebook. Under de senaste halvåret har föreningens Facebookgrupp fått ordentlig fart. Medlemsantalet är nu närmare 900, en närmast fördubbling på kort tid. Avsikten med Facebookgruppen är att sprida intresset för det olympiahistoriska till en bredare

krets, vilket är en av föreningens grundläggande mål. Här finns möjlighet för var och en att komma med inlägg och diskutera sådant som har med det olympiska att göra. Kontinuerligt uppmärksammas här också jubilerande olympier

och vi påminns om deras olympiska insatser. Du som ännu inte hittat till Facebook-gruppen kom med Du också! Det kostar inget att gå med i Facebook. Ladda ned appen på datorn eller telefonen och registrera Dig. Sök sedan ”Sveriges Olympiahistoriska Förening”. Då kommer bilden på Stockholms Stadion upp och Du har kommit rätt.

Administratörer för SOF:s Facebookgrupp är Göran Löwgren och Birger Fält.

SVERIGES OLYMPIAHISTORISKA FÖRENING

STYRELSE

Ordförande

Vakant

Vice ordförande

Anders Engström

tel: 070-775 1336

anders.engstrom46@gmail.com

Sekreterare

Mats Taxén

tel: 070-358 28 06

mats.taxen@telia.com

Kassör & medlemsansvarig

Birger Fält

tel: 070-575 74 23

birger.falt@bredband.net

Ledamot

Dimitra Polidis

dimitrapolidis@hotmail.com

Redaktör Bulletinen

Sten Feldreich

tel: 070-763 10 53

sten.feldreich@gmail.com

Biblioteksansvarig

Göran Löwgren

tel: 070-620 10 23

goranlowgren@icloud.com

SOF:s plusgiro 54 14 10-7
Årsavgift 2022: 250 kr.

Posttidning

Returadress:

SOF c/o Birger Fält
Vetevägen 2
145 68 Norsborg

B

PORTO
BETALT

Besök SOF-biblioteket längst upp i Klocktornet

Längst upp i Klocktornet på Stadion i Stockholm finns Sveriges Olympiahistoriska förenings bibliotek. Samlingen bygger på donationer från medlemmar, främst från tre av föreningens grundare: Lennart Dahllöf, Ture Widlund och Ove Karlsson. Här finns i första hand böcker och tidningar som handlar om olympiska spel från 1896–2000.

Nyfiken? SOF-biblioteket håller under våren öppet de sista måndagarna i månaden, varannan kväll och varannan eftermiddag.

Öppettider vintern 2023:

Måndagen 30 januari kl 14–16.

Måndagen 27 februari kl 18–20.

Måndagen 27 mars kl 14–16.

VÄLKOMMEN!

Föransökan krävs, då det annars inte är möjligt att komma in till biblioteket.

Anmälan görs i första hand på mejl till: goranlowgren@icloud.com eller på sms 070-6201023.

OBS! För att ta sig upp till biblioteket krävs att man orkar gå ungefär etthundra trappsteg. Någon hiss finns inte. Men det är väl värt ansträngningen!